

Paradižje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 21. decembra 2017 - Leto XXVII, št. 51-52

*DELAM JE ZA SVOJO VESELDJE
stran 6-7*

*MOTIV SVETE DRUŽINE V LIKOVNI UMETNOSTI SKOZI STOLETJA
stran 8-9*

*»ZA BOŽIČ GOVENSKA ŽUPA NIKDAR NE SME FALITI«
stran 12*

BLAJŽENE SVETKE!

BLAJŽENE SVETKE!

Tak si vauščimo po paunaučni meši ali po meši na sveti den tisti po naši vasnicaj, steri tau še napravimo po naše, slovenski. Vej pa božiči po naše pravimo enostavno SVETEK. Če nekak pravi, ka mlajši na svetke domau pridejo, ali na karto napiše »Blajžene svetke vam želejmo«, vsikši vej, ka ne misli nej na vüzem pa nej na risalske svetke, liki na BOŽIČ. Kak zanimivo, vsi drugi svetki majo v našom dialekti svoje ejkstra ménje, dapa najvekšoga (naj mi župniki ne zamejrijo, vej, ka je najvekši svetek vüzem), najlepšoga zovemo preprausno za svetek.

Za božič v različni gezikaj različne reči nücajo. Madžarska beseda karácsony je iz slavske (slovanske) rejči korčun, ka pomeni stapati, prejkstaupiti. Kaže na tau, ka so stara, poganijska lüstva kauli 24. decembra svetila začetek nauvoga leta, gda so s staroga prejkstaupili v nauvo, gda so iz kmice staupili v sveklino. Francuzi božiči pravijo noël, Talanji natalis. Obadvej rejči sta iz latinske besede Natalis, ka pomeni naroditi se, nika nauvoga na svejt prinesiti. Engliški pravijo Christmas, svetek, steri je povezani s Kristusom, knjižna slovenska rejč božič pomejni božji sin, nemška beseda Weihnacht pa sveto nauč.

Če vse te poimenovanja vküpsklademo, leko napravimo naslednji stavek: Na sveto nauč se je naraudo božji sin, s sterin smo prejkstaupili v sveklino. Tau je bistvo svetka.

Božič je svetek lübezni. Svetek lübezni do novorojenoga deteta, sina Božjega, in lübezni do svojih bližanjih. Je svetek držine, zatok mora biti notranji. Je svetek düše, zatok mora biti intimni, moramo ga čütiti, nej pa nazvüna kazati.

V gnešnjom svejti je pri dosti lidaj naaupek, trno dosta se trüdijo pa cerajo, da bi se zvüna vidlo, ka se pripravljajo na svetek, trno malo pa skrbijo za notranjo (düševno) pripravo. Najlepša je v svetkaj, ka je človek leko vküper s tistimi, stere rad ma, s svojo držino, s svojimi bližnjimi. Največ vrejčno pa tau, če so med nami mir, lübezni pa sreča, stere simbolizira betlehemska dejte.

S tejmi mislimi želejmo sodelavci našoga časopisa blajžene svetke!

Marijana Sukič

VSE JE DIŠALO PO BOŽIČNI SVE

Če je nekak 9. decembra prišo na dvorišče Slovenskoga doma, je tam najšo pravo adventno-predbožično idilo. Vsepo vsedik so goreli drauvni posvejti, steri so simbolizirali krispan, eške grmovje je bilau okinčano s posvejti pa šaupami. Na srejni zelenice, pokrite s snejgom je stala betlehemska štalica pa čakala, ka go napunijo liki, brezi steri je tau samo prazna recepciji hotela. Samo smo se piti je fejst potrejbno bilau, ütica, dapa z njimi vred je naj- čüdivali, ka vse se da napravi-

slamnkarstvo Smodiš je pa pripravilo lepo razstavo pri racije prdenili, ka se küjata vino pa zeliščni čaj. Vraučo

Pri živom betlehemi so spejvali moški MePZ August Pavel z Gorenjoga Senika

Iluš Dončec iz Števanovec je ponüjala figure pa okrase, stere je sama napravila

Medenjake so okraševali vnuki in babice

lepši prizor (jelenet), steroga si človek želej videti v tom časi. Na drugom tali dvorišča so ništrni ponüjali svojo blago, obiskovalec si je leko küpo z rokav napravljeni nakit (ékszer), iz kukrčnoga lupinja napravlene figure in okrase, dapa največ je bilau meda. Po medej (medenjaka) je dišalo znautra v Slovenskom kulturnom pa informativnom centri tö, gde so mlajši flajsno okraševali medenjake v obliki zvezd ali krispanov. Medenjake so njim spekli v künji hotela Lipa, ranč tak so njim tam napravili maso, s sterov so je leko okrasili. V ednom kauti razstavnoga prostora so flajsne roké plele iz slame,

Moški kvintet Aeternum je s svojim lejpim spejvanjom segrejo srca gledalcov

ti iz slame. Zvün doužnjekov, vaz, križov, zvezd, smo leko občüdovali mali betlehem, napravljenoga iz slame.

Če je notri v daumi saga ojdla po medej, smo na terasi restav-

mraz napravo, glavni tau programa se je pa samo zdaj začno, pa tau vanej na dvauri. Betlehemska štalica se je v ipi napunila, kauli Marije, sv. Jožefa pa Jezuška so se po-

»OSTANITE NAŠ PONOS«

stavili trej kralji pa pastirge. (Vsi so člani gorenjeseničkoga pevskega zbora Avgust Pavel, Marija pa folklorne skupine. Sv. Jožefa so organizatorge našli v Števanovci.)

Vse obiskovalce pa nastopajoče je najprva pozdravila sekretarka Slovenske zveze Gyöngyi Bajzek, stera je povedala, ka je Zveza zatok pripravila božični bazar, ka bi olepšala adventni čas pa dala priliko za srečanje in pogučavanje.

Nastopajoče je napovedala sodelavka zveze Andreja Korpič, najprva so nam tri pesmi spojevali števanovski mlajši pod vodstvom lerance Eve Kukor. Glavni v programi so bili člani moškoga vokalnoga kvinteta Aeternum iz Prekmurja, steri delajo pod vodstvom Andreja Tibauta. Kvintet nam je popejvo slovenske božične pesmi pa gospele, primerne za te čas. (Rajske strune, Že počiva vsa narava, Glej zvezdice božje, O holy night, Hallelujah, O happy day itd.) Njino spejvanje je bilau tak lepo pa kvalitetno, ka smo ešče na mraz pozabili, steri je te čas že redno pritiskavo.

Mraz so té čas »trpeli« trije kralji pa pastirge, steri so kak člani pevskega zbora z Gornjega Senika pri jaslicaj spojevali tri pesmi, porabske in prekmurske. Vodo nji je Ciril Kozar. Z njinim petjom se je končo uradni tau programa, dapa ništrni – med njimi slovenska zagovornica v madžarskom parlamenti Erika Köleš Kiss pa generalni konzul Boris Jesih – so malo eške ostali pa se pogučavali pri šalici küjanoga vina ali čaja.

Za konec samo telko. Vejn, ka je mrzlo bilau, vejn, ka vsigdar mamosta dela, dapa leko je žau tistim, sterim se je vnauzalo priti na Božični bazar, steroga so sodelavke Slovenske zveze z velko skrbjov pripravile. Pa vejndrik drugo leto...

Marijana Sukič

»Naš maček je šel v Rogatec po sol,« smo 15. decembra slišali hudomušno vzhodnoštajersko ljudsko pesem v »a capella« izvedbi sedmih članov zasedbe *Kogovski dečki* iz Občine Ormož. Prav ta pokrajina je dala tudi mlade folkloriste, ki so nam zaplesali, vinogradnike, ki so nas vzradostili in mojstrice kulinarike, ki so nas nasitile na letošnjem sprejemu ob dnevu samostojnosti in enotnosti Republike Slovenije (26. december). Slavje je v Refektoriju monaštrske samostanske zgradbe priredil gostitelj generalni konzul RS dr. Boris Jesih, ki je svoja otroška leta preživel prav v prej omenjenem okolišu.

Povabilu organizatorjev so se v lepem številu odzvali gostje z obeh strani meje, med nji-

Govor je imela poslanka v DZ RS Marija Bačič

mi poslanka v DZ RS *Marija Bačič*, državna sekretarka pri Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. *Aleksandra Pivec*, podpredsednik Skupščine Zalske županije *Csaba Bene*, predsednik Državne slovenske samouprave *Martin Ropoš*, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem *Jože Hirnők*, namestnica veleposlanika RS v Budimpešti *Metka Lajniček*, župan Monoštra *Gábor Huszár* ter drugi župani iz Porabja in Pomurja. Prisotni so bili tudi voditelji porabskih narodnostnih samouprav in predstavniki Cerkve, kulturnih ustanov ter medijev.

V svojem slavnostnem nagovoru se je državnozbornska poslanka Marija Bačič Porabskim Slovincem najprej zahvalila

Sprejema ob slovenskem državnem prazniku so se udeležili predstavniki organizacij in inštitucij iz obeh strani meje

za ohranjanje in plemenitenje narodove zavesti v preteklih desetletjih. »Ta pot nikoli ni bila lahka,« je govornica

obmejnima skupnostma, ki ga je imenovala »zgodovinski premik v zavesti«. Obe skupnosti pa naj bi zidali mo-

še posebej poudarila pomen gospodarskega razvoja in svoj govor zaključila z željo: »Ostanite naš ponos!«

V nadaljevanju so si lahko prisotni ogledali bogat in barvit kulturni program *Folklorne skupine »Podkev« TD Miklavž pri Ormožu*. Združenje deluje že osem let, trenutno ima 25 članov iz okolice kraja Miklavž. Članice in člani plešejo vzhodno- in zahodnoštajerske, koroške in prekmurske plese. Spremljajo jih trije mladi godci, tudi sicer pa je v Monošter tokrat pripotovala mladinska zasedba v štajerskih nošah iz začetka 20. stoletja. Gostovali so že v številnih državah, od Italije in Hrvaške celo do Španije. V središču Porabja so se tokrat predstavili z dvema postavitvama, z zmeraj nasmejanimi obrazi. Če smo bili v prvem spletu priča plesom, ki zelo odstopajo od porabskih, smo v drugem prepoznali marsikateri korak (ajncvajdrjaj, rozinka).

Folklorna skupina »Podkev« TD Miklavž pri Ormožu

s temi besedami je govornica izrazila zadovoljstvo nad delovanjem skupnih manjšinskih mešanih komisij. Dinamiki vse bolj kompleksnega življenja današnjega časa pa so znali Porabci vselej slediti, njihova skrb za materinščino je gradnik in motor ohranjanja narodne zavesti. »Ste vzgled dobrega sodelovanja in sobivanja v okolišu, ki se sooča z nemalo izzivi za prihodnost,« je slavnostna govornica

Kogovski dečki so po vrnitvi na plesišče še večglasno zapele o ljubezenskem hrepenenju (*»tri dni sem ljubil ustnice tvoje, ustavila si srce moje«*), nato pa je generalni konzul Boris Jesih številnim gostom nazdravil ob državnem prazniku Republike Slovenije, jim zaželel vesele in mirne »svetke« ob koncu leta ter vsem voščil srečno prihajajoče leto 2018.

-dm-

SLOVENSKA ZAGOVORNICA SPREGOVORILA V PARLAMENTU

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss je na zadnji dan parlamentarnega zasedanja pred prazniki po dnevem redu spregovorila v madžarskem Parlamentu. Naslov njene razprave je bil *Vloga in vpliv madžarsko-slovenskih dvostranskih sporazumov na življenje slovenske narodnosti*. Aktualnost nastopa je dala 25. obletnica podpisa Sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic madžarski narodni skupnosti v Republiki Sloveniji in slovenski narodni manjšini na Madžarskem.

V svojem govoru je izpostavila, da je manjšinski sporazum nasploh, pesebej močno pa v zadnjih petih-sedmih letih, izboljšal položaj slovenske skupnosti, kajti na podlagi sporazuma obe državi podpirata skupnost, ki se je kljub svoji maloštevilčnosti ohranila skozi stoletja. Köleševa je potem naštel pridobitve slovenske narodnosti (Slovenska hiša v Monoštru, Slovenska zbirka na Gornjem Seniku, Hiša jabolk in Slovenska vzorčna kmetija, časopis Porabje, Radio Monošter itd.), posebej je izpostavila šolstvo, kjer dve dvojezični šoli in vrtca vzdržuje DSS, ki je pred kratkim podpisala pogodbo z Ministrstvom za človeške vire o srednjeročnem (5 let) financiranju šol. Trenutno potekajo pogo-

Slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss med govorom v Parlamentu

vori, da bi DSS prevzela tudi vrtec v Sakalovcih. Posebej je izpostavila pozitivno vlogo asistentov (vzgojiteljic in učiteljev), ki prihajajo iz Slovenije.

Tudi manjšinski sporazum je pripomogel k temu, da imamo narodnosti na Madžarskem - med njimi tudi Slovenci - svoje zagovornike v Parlamentu, je poudarila Köleševa.

V drugem delu svojega govora je nanizala naloge, ki še čakajo na rešitev: v prvi vrsti je to razvoj gospodarstva in infrastrukture Slovenskega Porabja, ki bi potem lahko zadržalo mlade ljudi, saj bi jim zajamčilo primerno eksistenco.

Prav tako je potreben razvoj turizma, je podčrtala zagovornica in omenila obnovo monoštrske baročne cerkve, ki jo je vlada podprla z znatno podporo. Zahvalila se je za delo madžarsko-slovenske manjšinske mešane komisije in njenemu sedanjemu predsedniku Ferencu Kalmárju. Zagovornica je prepričana, da so meddržavni stiki med Madžarsko in Slovenijo izredno dobri tudi na drugih področjih, kar dokazujejo tudi pogosti obiski na najvišjih nivojih, ki največkrat ne zaobidejo območja, na katerih živita slovenska skupnost na Madžarskem in madžarska v Sloveniji.

Zagovornica Erika Köleš Kiss je poslance in svoje kolege pozdravila tudi v slovenskem jeziku in jim tako tudi voščila za praznike.

(Za informacije se zahvaljujem asistentu zagovornice Ferencu Sütőju.)

Marijana Sukič

Foto: F. Sütő

Spremembe pri dveh zakonih sprejete enoglasno

12. decembra je madžarski Parlament na plenarni seji sprejel amandmaja k Zakonu o pravicah narodnosti ter Zakonu o narodnem javnem šolstvu, ki ju je samostojno predložil parlamentarni Odbor za narodnosti na Madžarskem. Izid glasovanja je še toliko bolj pomenljiv, saj je bilo enoglasno, torej noben prisotni poslanec ni glasoval proti predlogoma ali se vzdržal.

Po spremembi političnega sistema so prvi »zakon o pravicah narodnih in etničnih manjšin« sprejeli leta 1993, ki je doživel prvo večjo preobrazbo leta 2005. V letu 2011 pa je nastal - še danes veljavni - »zakon o pravicah narodnosti«. Od takrat je minilo že šest let in je postal pravni akt - po mnenju narodnostnih zagovornikov, ki so jih izvolili leta 2014 - potreben prenove. Odbor za narodnosti na Madžarskem je zelene spremembe v parlamentu neuspešno predložil že maja, decembra pa so poslanke in poslanci vendarle sprejeli prečiščene in dopolnjene predloge narodnostnega delovnega telesa.

Odobreni amandmaji vsebujejo natančnejšo definicijo narodnostnih društev in v krog narodnostnih civilnih organizacij vključujejo tudi narodnostne fundacije. Predlagatelji so nadalje opozorili na nedosledno uporabo pojma »narodnostni jezik«, ki ga odslej - na primer pri izbiranju imen za lastne otroke - nadomešča izraz »jezik narodnosti«, ki označuje tudi jezik matične domovine. Predlogi se nanašajo še na sklicevanje na parlamentarno zastopstvo narodnosti, kot ga predpisuje temeljni zakon

(ustava) - v zakon se odslej uvrščajo pojmi »narodnostni poslanec«, »narodnostni zagovornik« in »odbor za narodnosti«.

Zakon o narodnem javnem

zakona. Ta predpis velja tudi za narodnostne kulturne institucije.

Več predlogov se ukvarja z delovanjem, izvolitvijo in financiranjem narodnostnih

Jasna podpora madžarskega Parlamenta amandmaju k Zakonu o pravicah narodnosti

šolstvu po novem podrobno ureja pogoje za dopolnilno narodnostno izobraževanje, ki ga razširja na lokalne narodnostne samouprave, v primeru, če državne organizacije teh nalog ne prevzemajo. Tako so lahko tudi lokalne narodnostne samouprave vzdrževalke inštitucij, ki lahko to vlogo prevzemajo tako od lokalnih občin kot od države. Ta pravica pa obstaja tudi v primeru šolskih ustanov, v katerih se narodnostnega pouka udeležuje najmanj 75 odstotkov učencev. Nov predpis je, da je v tem primeru potrebno za mnenje prositi tudi regionalne narodnostne samouprave.

Sprejeti predlog zakona vsebuje, da lahko narodnostne samouprave kot vzdrževalke pridobijo tudi pravico za upravljanje s premoženjem, tako premoženjskim kot nepremičninskim. Praksa je pokazala, da je v primeru, ko je narodnostna samouprava že pred več leti prevzela vzdrževanje, potrebno podpisati pogodbo za upravljanje s premoženjem med lokalno občino in vzdrževalko - in sicer najkasneje v šestih mesecih po sprejetju

samouprav. Kar se tiče združljivosti, sprejeti predlog zakona narodnostnim svetnikom dovoljuje delovanje na treh nivojih zastopstva (na lokalnem, regionalnem in državnem). V nadaljnjem se regulira imenovanje voditeljev uradov pri državnih samoupravah in se ponovno uvažajo petčlanske samouprave v naseljih, kjer je v narodnostni volilni register vpisanih najmanj sto predstavnikov narodnosti. Obvezna je zagotovitev prostorov lokalnim narodnostnim samoupravam v mesečno 32 urah, občine pa morajo z njimi sodelovati pri posredovanju podatkov in notranji kontroli. Kot pojma se ukinjata »sistem financiranja po nalogah« in »normativni prispevek«, urejajo pa se dohodki predsednikov samouprav (na vseh nivojih).

Odbor za narodnosti na Madžarskem je tako dosegel spremembo 30 členov od 170 v Zakonu o pravicah narodnosti. Čeprav vseh svojih zelenih sprememb člani delovnega telesa niso uspeli vključiti v sprejeti predlog, svoje delo nadaljujejo tudi v bodoče.

-dm-

Veselo v adventni čas na Gornjem Seniku

Začetek cerkvenega leta, ki ga prinaša prva adventna nedelja, napoveduje prihod malega Jezuščka, ki bo čez slab mesec dni že rojen v jasticah. V večjih in tudi v manjših mestih se ob večerih zbirajo ljudje, ki se družijo ob stojnicah (standih), popijejo topel čaj ali vino ter pojejo kakšen medenjaka. Seveda v ozadju ne sme manjkati božična pesem ... Ta navada pa se počasi seli tudi na podeželje, na vasi, kjer prav tako ljudje poleg okrasitve domov postavljajo v središču naselij božična drevesa (krispane), adventne venčke in s prepevanjem božičnih pesmi čakajo božični dan. Ravno tako se je že drugič zgodilo tudi na Gornjem Seniku, v parku ob cerkvi, kjer sta lokalna in slovenska narodnostna samouprava s pomočjo domačinov organizirali prijetno večerno prireditev »v veseli adventni čas«.

fa Košiča s plesom »Ples snežink«, mešana odrasla zbor: MePZ Avgust Pavel in seniški cerkveni zbor svete Cecilije s petjem adventnih pesmi in najmlajši iz gornjeseniškega vrtca z recitacijami in pesmami. Navzoče sta pozdravila tudi predsednica Slovenske narodnostne samouprave Eva Lazar in župan Gornjega Senika Gábor Ropoš. Slav-

nostni nagovor, »glavni guč« je med programskim delom imela Erika Kóleš Kiss, zago-

jah moramo pogovarjati ali delati v jeziku večine, to še ne pomeni, da nam svojega domanjega jezika, jezika svojih staršev ali starih staršev, ne potrebno uporabljati. Dolžni smo ga spoštovati in dolžni smo ga dajati naprej našim najmlajšim / .../ Tovrstne prireditve so dokaz za to. Prepričana sem in upam, da se bo vsak, ki bo za božič v cerkvi slišal slovensko pesem, tega zavedal in se spomnil svojih korenin ter mu bo pri srcu toplo.«

Vse zbrane je na koncu obiskal tudi Miklavž, ki je največje veselje namenil najmlajšim. Seveda ni prišel praznih rok. Praznih rok pa niso ostali tudi ostali obiskovalci, saj so pridni domačini pripravili obložene mize z orehovimi in makovimi poticami ter toplim čajem in vinom.

Besedilo: Nino Gumilar

Slike: Nino Gumilar
in Eva Lazar

Okrasitev gornjeseniškega drevesa je potekala že v popoldanskem času

vornica Porabskih Slovencev v madžarskem parlamentu. Ta je med drugim dejala, kako pomembne so tovrstne prireditve za obstoj Porabskih Slovencev. V svojem nagovoru je poudarjala naslednje (povzemam): »Čeprav živimo v državi, v kateri se v uradnih situaci-

Bele snežinke padajo z neba - ples gornjeseniških učenk

Dogajanje, ki je bilo v soboto, 2. decembra 2017, se je začelo zvečer ob 17. uri na istem mestu kot lani - v parku ob gornjeseniški cerkvi. Pridni in aktivni Gornjeseničani so že popoldne »okinčali« božično drevo, ki je v večernih urah zasvetilo v sijaju lučk. Program, ki ga je povezovala učiteljica Gabriella Labricz, je otvorila učenka tretjega razreda DOŠ Jožefa Košiča Vannesa Šulic z recitacijo »Bela pesmica«, za njo pa so nastopili: učenke DOŠ Jože-

NA IZLETU V PREDBOŽIČNEM GYŐRU

Učenci DOŠ Jožefa Košiča že več let pridno sodelujejo v slovenskih kulturnih skupinah: gledališka skupina, folklorna skupina in pevski zbor. Skupine sodelujejo z nastopi na šolskih proslavah, ob raznih dogodkih v vasi in tudi širše. Največji delež »obstoja« teh skupin pa seveda nosijo učitelji mentorji. Kot v zahvalo in darilo za trud pri delu obšolskih skupin so se učenci skupaj z učitelji, v torek, 5. decembra 2017, z avtobusom odpravili v madžarsko mesto Győr.

Prva postaja obiska madžarskega mesta Győr je bil tako imenovan »Mobilis - interaktivni razstavn

interaktivni razstavn center iger in igrač«. Tukaj so se učenci lahko preizkusili

v raznoraznih razstavnih konzolah, pri katerih je bil poudarek na avtomobilizmu. Poleg aktivnega spretnega rokovanja z igrami pa so učenci bili deležni tudi ure kemijskih poizkusov s poudarkom na dušiku (nitrogenu). Za starejše učence je bilo zelo poučno. Po kosilu v bližnji restavraciji pa je sledil še ogled starega mestnega jedra - v centru mesta je namreč že adventno-božična dekoracija: okrašene stojnice s spominki, okrašeno božično drevo, velik spleten adventni venček, vozeča lokomotiva, božiček z jeleni in podobno. Seveda v ozadju ni manjkal zven božičnih pesmi. Učenci so si ogledali mestno jedro, si kupili kakšen spominček ali še kaj za pod zob. A hitro je prišel čas odhoda proti Porabju.

Naj ob koncu velja iskrena zahvala za finančno pod-

za delo slovenskih kulturnih skupin tudi v bodoče. Mogo-

V centru mesta Győr je že vse v slogu božiča

poro obema slovenskima nadonostnima samoupravama: dolnjeseeniški in gornjeseniški. Otroci so kljub nekoliko slabemu vremenu in dolgi vožnji uživali na izletu, zagotovo pa je takšne vrste izlet odlična spodbuda

če bodo kdaj ob kakšni takšni priložnosti uživali tudi na izletu v Slovenijo.

Besedilo: Nino Gumilar,
učitelj asistent
Slike: arhiv DOŠ
Jožefa Košiča

Skupinska slika učenecv in učiteljev v Mobilisu

DELAM JE ZA SVOJO VESELDJE

Od prve adventne nedele naprej se lüstvo pomalek začne kreda dejvati na božič, na največji katoličanski svetek. Istina, ka tašoga reda še vsikši dela pa ne morajo tak na zorjenice odti kak gnauksvejta, dapa v misli se že vejn zato vsi pripravljamo. Edni etak, drugi tak. Ági Grebenar po možej Čuk z Gorenjoga Senika že na začetki novembra vcujstane betlehem redti, kak zdaj že dugo, dugo lejt vsigdar. Kak pravi, nej je tau fejest velko veseldje, brezi betlehema bi božič nej biu božič.

- Ági, gda sem se odlaučo, ka pridem pa poglednam tvoj betlehem, sem mislo, ka de velki, dapa tau, ka tak fejest velki betlehem maš napravljano, na tau sem sploj nej mislo.

»Tauma je že skur dvajsti lejt, ka sem dobila figure betlehemske, te smo še edno malo leseno štaló vcujnaprajli, pa tau je te tak bilau na stauli. Gnauk smo se pelali v kraj Vörs, pa smo poglednili tisti vólki betlehem. Te sem pravla, ka ge bi najraj tó taše jaslice mejla. Potistim sem vsikšo leto nika malo vcujklala pa gledala, kak bi ga leko še lepše vönapravla, pa tak so te s tauga gratale te velke jaslice, po našom betlehem na terasi.«

- Jaslice cejlo leto maš vöpostavljene ali samo zdaj je napravliš, pred božičom?

»Do slejdnjoga novembra jih naredimo, februarja se pa dojfrnejo.«

- Tau je tak velki betlehem, ka k tauma, gda ga delaš, tak mislim, od cejle družine nüceš pomauč, nej je tak?

»Mena vsakši mora pomagati, ovak bi nej šlau. Moški mi kamenje morajo vcujvoziti s taligami, zato ka tak dvajsti talig jih nücam. Stariške mi morajo z lesa listke voziti, borovo skaurdjo pa vejke, tak ka vsakši mora poma-

gati, sploj pa te, gda postavljamo, te vsakši mora nika

pa gda je že gotovo gratalo, te so že oni tó pravli, ka faj

je tau delati velko veseldje, tau ge strašno rada delam.

teče, bejli kamenji so pa paut.«

- Vö ste zračunali, kelko vör

Jaslice - po porabsko betlehem - postavi držina Čuk-Grebenar vsakšo leto

držati.«

- Ti v tom fejest uživaš, gda

pa lepo delo je tau. Zdaj je že tak, ka vsakši mi pomaga pa

maš, zato ka tau so nej z Janezovega brga, tau gvüšno.

»Te kamenje smo küpli, v leti je v ogradenki nücemó kak skalnjak pa meni rauže okrasijo, zdaj pozimi je pa vozimo sé na teraso k jaslicam, tak ka ge te kamenja v zimi v leti je nücam.«

- Ági, vküp si že preštejla, kelko figur maš vsev-

Ági ne računa nej dela, nej cajta, betlehem postavla vsakšo leto, ka go tau veseli

jaslice delaš, pa oni?

»Sprvoga so me tak čüдно gledali, ka ge škem delati,

niške nika vcuj mi ne povej, gda so pa gotove jaslice, te se pa vküper veselimo. Mena

küper pri jaslicaj?

»Tak štirideset, birke, koze, lüstvo, ves, drvarge, ženske, stere gvant perejo, moški, steri koze domau sprvaja pa te še sveta družina. Ge tau tak mam nerejeno, kak je tau v Betlehemi bilau, ka sveti Djaužef pa Marija ne dobita mesto, gde bi leko spala. Zato je vrkar ves, gde lüstvo žive, dapa oni so nej meli mesto pa sta dale mogla titi pa iskati, dočas sta tau štaló tü spodkar nej najšla. Velke kamenje so mlajši trli na dravne falate, z velkoga sivoga kamna je, kak voda

V betlehemi je kauli 40-fele figur

Sveta držina, te figure je Ági dobila es

ste delali na betlehemi?

»Dosta, edno soboto pa nedelo skur cejli den, gda začnemo, tak dva kedna pa podrauvnoma, ka že sama delam. Ovak pa leko povejm, ka če bi nej bilau družine, steri mi pomagajo, sama bi nej mogla narediti toga betlehema, tau gvüšno.«

- Kak dugo do stale jaslice?

»Ge je v februarja dojfrngnem, zato ka tau je še moja babica sir gučala, ka do februarja leko mamó te božične okrase, zato, ka prvin je tak bilau, pa oni so tau tó tak držali.«

Birke s svojim pastiro

- Kama skladeta jaslice potejm?

»Zvekšega vse na pod (podstrešja) dé, ka je pa tašo, ka fejest skrb trbej meti, kak figure, stere so iz gipsa, tiste znautrik v rami nut v oma-

BOŽIČNI SVETEK V BUDIMPEŠTI

ri mam. Zato, ka te so meni dosta vrejndne, te sem še ge od moje mame dobila na božič. Ovak te figure, ka so pri betlehemi, že tō majo vrejndnost, zato ka dosta ji gé, vsakšo leto nika kúpim pa se je vkúpnapralo. Zdaj, če bi tau vse nagnauk mogla kúpti, te bi dosta koštalo.»

ške od svoje mame

- Te jaslice vsigdar svejtijo ali samo

starejši poglednejo, pa dobro, tau so jaslice, lejpe so, dapa gda mali pridejo, oni si lopau dojpoküčnejo, gledajo pa vidiš v njigvi očaj, ka vse podrobno poglednajo. Kak birke, potok, somara, krave, sveto družino, vse. Tak ka oni dosta bola znajo ceniti tau kak odrasli, tau je za nji tak kak edna pravljica, pa ge sem tō taša kak mlajši, gda jaslice delam, te vse drügo pozabim.«

- Tvoje jaslice so od leta do leta vekše, tak baude tau drügo leto tō, ka še vekše jaslice napraviš kak so letos?

»Da jaslice delam, te mi vsigdar nika napamet pride, kak

Slovensko društvo v Budimpešti že tradicionalno sveti advent pa božič. Zdaj smo to prireditev imeli skupaj s Slovensko samoupravo iz XI. okrožja. Zbrali smo se v soboto, 9.

nik je Peter Kondor, imajo slovenski ansambel. Zdaj so pa šče enoga mejnkšoga napravili. Ime ma je Špajnsni flajnsni muzikanti. Šče na majicaj na plečaj tau majo napisano. Gra-

pino Nataša Pergel (kulturna atašejka na veleposlaništvu) pripeljala na naš svetek. Oni so tō zape-li. Kak ta skupina Shalom poje, tau je že umetnost (múvészet). Oni so nam

Špajnsni flajnsni muzikanti

decembra, na podružnici Dražavne slovenske samouprave. Adventne vejnce smo dali na sto, prižgali dvej svejče in začnili program.

tuliramo! Člani so: Peter Kondor - trobenta, Dragica Gašpar - kitara, Eržika Kondor - harmonika, Judita Farkaš - saksofon, pevka pa je Gyöngyika Nagy.

spejali pesmi: od Franza Schuberta Lipa, potejn od Ludvika Zepiča En vetrič je pihal. Čudovito je bilo.

Na konci so spejali naši pevci adventne pa božične pesmi. Vendar je najlepša bila Händlova: Aleluja...

Skupna pesem je bila Sveta noč. Tak smo svetili mi advent pa božič. Lepo smo se imeli. Sledil je prijateljski večer. Malo smo nazdravili, jedli in pripovedovali, kak je bilau inda svejta doma v Porabji v rojstnem kraji. Kakšen je bijo božič, mi pravimo sve-ti den pa nauvo leto. Te so pa podje pa pojbičke odli friškat. V Slovenski vesi na Janošovo tüdi. Friškali so s krpačom. Zgodilo se je, če je kakšen pojep čemeren bijo na dejklo, je fejs dobila po riti. Če pa je v postelji bila šče pod dunjo, te je pojep s krpačom telko bijo, ka se je dunja raztrgala pa je perje po lufti lejtalo. (To mi je mama pripovedovala.) Tak so friškali: Friški, friški bojte, zdravi, zdravi bojte v etom starem (ali nauvom) leti. Naj vam Bog da dobro zdravje, dosti žita, dosti vina pa sveti božji blagoslov. Seveda tekst je v vsaki vesi malo drugačen.

Mile srnice

gda je kmica?

»Te se vožgejo, gda kmično gratüva, pa te so najlepše, zato ka te se še vse vidi, Gda je trda kmica, te se bola že samo kauli posevjta vidijo te figure.«

- Tau najbola delaš za svojo veseldje,

dapa gvüšen sem, ka drü-gim se tō vidijo tvoje jaslice pa pridejo pa je poglednejo, nej?

»Vsikšo leto je več taši, steri pridejo je gledat, najbole se pa mlajšom vidijo. Zato ka

bi fajn bilau, če bi še tau bilau ali ka etak bi trbölo napraviti, pa te že naprej zmišlavam, kak baudejo drugo leto. Tak ka moje jaslice so vsikšo leto ovakše, nej samo zato, ka kaj vcüjkúpim, zato ka sir se ovak napravijo. Prvo leto je betlehemska štalica na brgej bila, zdaj je že tak napravljena, kak če bi v ednoj jami bile. Pa že zdaj znam, ka drügo leto ka baude ovak napravleno.«

- Ági, hvala lejpa za pogovor, dja ti vesela božične svetke žalejm, dobro zdravje pa mauč k taumi, ka še dosta pa dosta lejt aj leko delaš jaslice nej samo za svojo, liki za vse našo veseldje.

Karči Holec

Skupina Shalom iz Celja

Navzoče je najprven pozdravila predsednica Agota Merkli Kállay, potejm pa namestnica veleposlanika, poblaščena ministrica Metka Lajnšček. Želela je nam vesele svetke pa srečno novo leto.

Na tom svetki smo zdaj mogli žalivati. Na začetki novembra je mrla »Medi«, ki je bila naša najstarejša članica, bila je stara 95 lejt. Naj si počiva v meri Božem.

Program so začnili muzikanti Slovenske samouprave XI. okrožja. Ta samouprava se je lepau notri pokazala. Predsed-

Kakšno presenečenje so napravili. Igrali so nam slovenske ljudske pesmi, pet. Vse so lejpe bile, ali najlepša je bila Rasi, rasi rozmarin... pa Na brejgi trnina... Uživali smo. Pevka je Vogrinka, ali tak lepau je spejvala, če bi rojena Slovenka bila.

V petek je bijo božični koncert v Matjaževi cerkvi na budimskom gradu. Te koncert je organiziralo Veleposlaništvo R. Slovenije v Budimpešti. Nastopila je pevska skupina SHALOM iz Celja. Tudi pri nas so nastopili. Drugo lepo presenečenje, da je to sku-

MOTIV SVETE DRUŽINE V LIKOVNI UMETNOSTI

Že v zgodnjekrščanski katabombni umetnosti lahko zaznamo prve freske, ki uprizarjajo družinske motive. V zgodnjem in visokem srednjem veku pa se je ta motivika dodobra razširila. Družina je namreč že v osnovi tista celica, kjer se izoblikujejo osnovni vzorci medosebnih odnosov. V njej se odslikavajo ti odnosi v širših skupnostih ter določajo ritem človekovega bivanja. Družina pomeni skupino ljudi, katerih življenja se med seboj najtesneje prepletajo. V tem pogledu se srednjeveška ideja družine v svoji osnovi ni bistveno razlikovala od današnje, le da je sorodstvene vezi večkrat proglasila za nekoliko »drugačne vrste«. Družinski člani so bili tako poleg ožjih sorodstveno povezanih posameznikov tudi vsi tisti ljudje, ki so živeli v isti

sočasne umetnosti. Podobe Marije z Jezusom v naročju so postajale vedno bolj ganljivo človeške. Jezus je upodobljen kot vesel malček, ki se igra z žogo ali jabolkom, včasih pa se nežno prižema k svoji materi. Pogosto srečamo tudi upodobitve, na katerih je Marija predstavljena kot doječa mati, torej pri opravljanju, ki so ga v srednjem veku kljub obstoju dojilj imeli za največjo materinsko skrb in odliko. Motiv Jezusa Otroka se je začel pojavljati vzporedno z motivom Marije

motiv. Večina cerkvenih očetov ga označuje kot božjega izbranca, ki je sprejel vlogo Marijinega zaščitnika in Jezusovega zemeljskega skrbnika. Osredotočajo se na njegove

Ana Samotretja, neznani avtor, 15.st

najdemo na vzhodnem delu severne stene poklon Svetih treh kraljev s Kristusovim rojstvom iz sredine 15. st., ki je delo mojstra Bolfganga. Danes je ohranjena le še leva polovica prizora rojstva: Marija, ki časti dete, in sv. Jožef pred stajo v ozadju. Precej običajni kompoziciji je avtor dodal zanimiv žanrski detajl Jožefa, ki sedi na nizki leseni pručki in kuha močnik. Gre za Jožefa v vlogi gospodinjkega pomočnika. Upodobljen je trenutek njegove nepozornosti, ko z ostrim zasukom glave usmeri svoj pogled proti Jezusu in Mariji, zatopljeni v molitev, medtem pa mu gosta zmes skipi iz posode.

Šele v drugi polovici 15. st. je nekoliko šaljive podobe starega varuha nadomestil lik vitalnega moža v zrelih letih. Jožef je postal obrtnik

žino, pri čemer je humorni vidik postal popolnoma odveč. Še vedno je sicer lahko prevzemal določeno skrb za otroka, a so ga namesto pri nemi dojenčka raje upodabljali pri bolj tipično očetovskih nalogah: opismenjevanju ali urjenju različnih veščin že nekoliko starejšega dečka. Razloge za takšne spremembe lahko najdemo v sočasnem vzponu meščanskega sloja. Upodobitve Svete družine so postajale zrcalna podoba dejanskih meščanskih družin, in ker so bile te izrazito patriarhalno naravnane, je posledično tudi sv. Jožef stopil iz Marijine sence in postal pater familias (oče družine). Obenem je celotna zasedba treh članov pomenila tudi zemeljski vzgled nebeški Sveti trojici. V 15. st. se prav tako začne na motivih pojavljati

Maksim Gaspari, Rojstvo, 20.st

značajne odlike, med katerimi je v ospredju pravičnost, razsodnost, vdanost, skromnost in požrtvovalnost. V likovnih stvaritvah je do konca visokega srednjega veka nastopal le kot stranska figura, oziroma kot dopolnilo k upodobitvam marijanske pobožnosti. Zato ga v zgodnejših delih najpogosteje srečamo v podobi čemerne starca, ki ziba ali hrani otroka, mu kuha ali pripravlja kopel, s čimer je poudarjeno njegovo posvojeno očetovstvo. V romanski cerkvi v Crngrobu

Marko Rupnik, Sveta družina

hiši in jedli hrano z iste mize, ne glede na krvno sorodstvo. To so bili vsi člani, ki so čutili posebno globoko povezanost, medsebojno naklonjenost in varnost domačega ognjišča. V umetnosti se je motiv Svete družine še posebej v srednjem veku uveljavil kot svež motiv za upodabljanje. V 12. st. je Marija postala Mater Omnium (Mati vseh), saj so ji verniki lahko zaupali vso svojo stisko. V ospredje je stopilo njeno materinsko sočutje in ljubezen, ki je izgubila svoj abstraktni značaj in je našla mesto prav v upodobitvah

Matere, največkrat v umetnosti cistercijanov, saj naj bi si Francišek Asiški po legendi celo zamislil prve jaslice. Te so postavljale nebogljenost novorojenega otroka v središče vernikove pozornosti. Tudi med drugimi svetniki so bile vedno pogostejše vizije, v katerih se je Jezus pojavljal bodisi kot dojenček, razposajen deček ali šolar bodisi kot njihov vrstnik pri igri ali pa ranljivo dete, ki so ga ljubeče pestovali. Tretji član Svete družine, sveti Jožef, je bil sprva manj pomembna figura na samem

in delavec, ki je v polni meri sposoben preživeti svojo dru-

sveto sorodstvo. A pogosteje v nemško govorečem prostoru. Oseba, ki je pogosto prisotna ob Mariji in malem Jezuščku je Marijina mati Ana. To je t. i. motiv Ane Samotretje, prav tako pa srečamo še motiv Svetega sorodstva in Marijo Oznanjenja kot učeno žensko, ki je na vrhuncu priljubljenosti. Po koncu srednjega veka se je razvoj v to smer le še stopnjeval. V začetku renesanse so se začeli pojavljati prizori, na katerih Jožef drži Jezuščka za roko, medtem ko nam Marija marsikje celo manjka. Glede na način upodobljenih

Elda Piščanec, Rojstvo, 20.st

SKOZI STOLETJA

figur in na simboliko, ki jo najdemo ob njej, predvidevamo, da so osnovne ideje Svete družine ob prehodu iz srednjega v novi vek posebej očitne pri upodobitvah otrok,

Franc Jelovšek, Sveta družina, 18.st

ki so večkrat v ospredju motiva. Prav zaradi te realne odlikave sočasne družbe nas ne sme presenetiti, da so se v prvi polovici 16. st. množično pojavljale upodobitve članov pomembnejših plemiških družin v vlogi Svetega sorodstva. Tako se pogosto dogaja očiten prenos sakralnega motiva v profano (posvetno) rabo.

Vsa prizadevanja za življenjsko-realistične ponazoritve družinskih scen iz preteklih stoletij so obrodila sadove tudi dalje v čas baroka. Takrat se je zasedral mistični motiv svetega otroštva z otroškimi in družinskimi portreti. Potem pa se je v 18. in še posebej 19. st. dokončno uveljavil motiv otroštva, ki ni bil več vezan le na posamezne sakralne motive. Razširil se je na celotno umetnost in širše gledano, tudi na celotno družbo. Vsa prizadevanja za ponazoritve družinskih motivov od srednjega veka preko baroka pa vse do danes so obrodila sadove, saj so postala hrepeneči motiv prelepega svetega otroštva z družinskimi portreti.

Slikarji v 20. st. pa so se največkrat zgledovali po mojstrih iz preteklih obdobij, zato ni več posebne izvirnosti. Razlika je le v stilu upodabljanja, pri motivih pa gre predvsem za variacije že znanih tipov. V svoji domačijski, pristrčni in naivni umetnosti je to nedavno počel tudi Maksim Gaspari. V svoje jaslice je vključil tudi Prešerna in Julijo ter v duhu starodavnega izročila naslikal motive Jezusovega rojstva. V takem duhu, ki je ponekod blizu ljudski ustvarjalnosti, je v svojih mozaikih izoblikoval več

kompozicijsko dognanih motivov Jezusovega rojstva tudi pater Marko Ivan Rupnik. Na nov način, ki pa je vase vsrkal srednjeveško mistično in celo legendarno občutje, je izročilo tega motiva obudil slikar Tone Kralj.

December je že od davna predvsem čas priprav na praznike. Z vsako adventno nedeljo smo bliže spominu na tisto noč, ko se je nebo globoko sklonilo nad zemljo in je bilo drobno Dete v jasli položeno. Sami bomo tokrat, tako kot zmeraj pristopali k jaslicam, ki predstavljajo Sveto družino. Vse polno jih bo na prodaj povsod, pri najrazličnejših trgovcih – sveže poslikanih, iz keramike, lesa ali plastike, skromnih ali razkošnejših. Po toplo zakurjenih domovih bo dišalo po pomarančah in orehih, vse mogoče glasbene naprave bodo odzvanjale Sveto noč... Priložnost bo za lepo družinsko srečanje, za ljubeznivost in toplino, ki smo ju danes vsi še kako potrebni.

Mojca Polona Vaupotič

Pridi, pridi, pridi sveti Miklavž!

V VRTCU GORNJI SENIK NAS JE OBISKAL MIKLAVŽ

Sveti Miklavž, prijatelj naš, vsako leto rad obišeš nas. Mi ti pesmice zapojemo in tako se te spominjamo. Sveti Miklavž, velik tvoj koš, jabolke, orehe ti imaš. Hvala ti preljubi naš Miklavž, za dobrote, ki jih nam deliš.

To in še več pesmic je bilo mogoče slišati v sredo 6. 12. 2017 v Vrtcu Gornji Senik, ko je bil za otroke tam prav poseben dan. Obiskal in razveselil nas je Miklavž s svojim spremstvom! Z veseljem smo ga sprejeli v svojo sredo. Miklavža so spremljali tudi trije parklji, ki naj bi poskrbeli za tiste malo manj pridne otroke. V našem vrtcu pa parkljev ne potrebujemo.

Na prihod Miklavža smo se v vrtcu pripravljali kar nekaj časa. Skupaj z vzgojiteljico Kristino smo se učili različne pesmice in deklamacije, da bi z njimi razveselili Miklavža in mu pokazali, kaj vse že znamo. Pričakali smo ga tako, da smo ga priklicali najprej z madžarsko pesmico in nato še s slovensko pesmico Pridi, pridi sveti Miklavž. Po lepo zapetih pesmicah nas je slišal in je počasi vstopil v našo igralnico. Z njim so prišli tudi trije parklji, ki pa nam niti malo niso bili všeč. Miklavž je veselo prisluhnil našim pesmicam, deklamacijam, dvogovoru, plesu jelenčka Rudolfa, nato pa je vzel v roke svojo knjigo, v kateri so bila zapisana imena otrok. Miklavž je imel tam notri zapisano

ime prav vsakega otroka, ki obiskuje vrtec. Vedel je povedati lepe in tudi manj lepe stvari o vsakem otroku. Otrokom je naročil naj bodo pridni ter jim razdelil darila. Vsak otrok je

tudi nam prinesel darila, za katera smo mu zelo hvaležne. Še pred njegovim odhodom smo Miklavžu vsi skupaj obljubili, da bomo tudi v prihodnjem letu pridni in si tako zaslužili

Dvogovor v madžarskem jeziku

dobil dva paketa daril. Otroci njegovo darilo, kot smo si ga so se Miklavžu za prejeta darila letos.

Pesmica Prva svečka gori

lepo zahvalili ter mu obljubili, da se bodo še naprej trudili biti pridni. Miklavž pa ni pozabil niti nas vzgojiteljic v vrtcu in je

Zapisala vzgojiteljica
asistentka:
Andreja Serdt Maučec
Fotografirala: Zsófia Both

Predbožične priprave

V okviru predbožične delavnice na Vzornični kmetiji na Gornjem Seniku so skupaj pripravljali adventne vence in druge božične okrase otroci, njihovi starši in stari starši. S pripravljenimi okrasi so v decembru okraševali domove in lepšali čas pričakovanja svete noči.

L.R.H.

Literatura pa gezik

5. januarja smo leko v roke vzeli novine Porabje, stere so se razširile na 12 strani, pa nas vsakški keden informirajo o aktualnosti, dogodki v Porabji, Sloveniji pa na Vogrskom v domanjom pa knjižnom geziku.

Sprtolejt pa geseni smo organizirali dvakrat trimesečni jezikovni tečaj za odrasle v Slovenskom domi. Največ tečajnikov se je zglasilo iz Varaša z različnim znanjom geziku. Včila sta školnika Zoltan Majcan pa Norbert Gerenčer.

Ljudska glasba dosta vsega nosi v sebi, ma svoj ritem, ma svojo zgodbo, ma svojo mauč, tazaspjevano nas pelje nazaj v stare čase. Te pesmi nam pomagajo pri tem, ka bole leko spoznamo našo preteklost. Meseca februara smo na slovenskem kulturnem svetku nutpokazali zgoščenko z naslovom *Edna ftica priletejala (Ljudske pesmi iz Porabja)* iz arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta Slovenije. Te pesmi, ka se leko čujejo na CD-ni, je Inštitut gorvzeu v 70. lejtaj v cejlom Porabji.

Letos smo nutpokazali knjigo Branka Šomna: Rakičanski breg-Monoštarski brejg.

27 lejt je Slovenska zveza založnik letopisa Slovencev na Madžarskem, Porabskoga koledara, ka ga vsakšo leto dobi jo naročniki novin Porabje na Vogrskom za božični dar. Prispevki v njem so v domanjem porabskem pa prekmurskem narečju ter v knjižnem geziku, vsebinsko so razdeljeni na različne tale (poglavja). V njem najdemo tudi bogato fotokroniko o različni porabski inštitucijaj, društvaj pa organizacijaj.

Kulturna dejavnost

Za nas je tudi važno, ka aj se ohrani porabska kultura v Porabji. Za tau se skrbi 9 odrasli kulturni skupin v Porabji, štere delajo pod Slovensko zvezo. Pri tej sku-

pinaj dela vseküper pb. 100 plesalcev, pevcov pa gledališnikov, zvün toga vsakša skupina ma svojoga vodjo, mentorja, muzikanta, režiserja in istega vzdrževalca, etak vsi vküper leko napravi mo vse več za našo porabsko erbo. Za letoletno aktivno delo se njim lepau zahvalimo in želejmo za naprej dosta potrpljenja pa dobre vole.

Leta 2017 so skupine vse vküper imele 80 nastopov. MePZ Avgust Pavel Gorenji Senik 11, FS Gorenji Senik 5, Ljudski pevci Gorenji Senik 5, Sakalovska folkloru 10, Komorni zbor v Varaši 9, gledališki skupini Fodor Duo pa Nindrik-indrik 12, folklorna skupina upokojenk 10, števanovski Veseli pajdaši 9 pa števanovski cerkveni zbor 9.

Meseca septembra je svetila Folklorna skupina Sakalovci 20. oblejtnico svojega dela v Sakalovci. Plesalcem, mentorici Dragici Kolarič in muzikantu Borisu Velnerju čestitamo in želejmo njim veliko uspeha pri njigvom deli. Varaški komorni zbor je šesto paut sodelovau na reviji »Primorska poje« v Kopru, na območni reviji odraslih pevskih zborov v Cankovi. Pevci s svojim repertoarom so se nutpokazali tudi v tujini, v Pragi na Češkem pa na Dunaji v Avstriji pod vodstvom Tomaža Kuharja. Seniški MePZ Avgust Pavel je letos 45-ič gorstaupo na Taboru slovenskih pebskih zborov v Šentvidu pri Stični, spejvo je na reviji cerkvenih pevskih zborov v Dolenci pod vodstvom Cirila Kozarja. Števanovska gledališka skupina Veseli pajdaši je letos maja sodelovala na 11. festivali sknečev v Pečarovci pod vodstvom Lacija Kovača. Gledališka skupina Nindrik-indrik je letos oktobra nutpokazala nauvo igro z naslovom *Miss Porabja*, avtorja in režiserja Milivoja Mikija Roša. Na tradicionalni prireditvi Dobrodošli doma je sodelovala FS Sakalovci v Ra-

kičanu. Meseca novembra je slovenska televizija za oddajo Dobro jutro snemala v Porabji, gé so se tudi nutpokazale naše kulturne skupine (gledališka skupina Nindrik-indrik, FS Sakalovci).

2017. leta smo vküper postavili nauve, zanimive pa pestre kulturne programe za naše obiskovalce. Z naslovom »Obujamo dediščino« smo organizirali pravljilčne večere za odrasle vküper s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota. Meseca janurja pri topli peči in dišeči dobrotaj so nam sodelavci knjižnice pa dva Porabca, Mihály Ropoš pa Karel Holec, prpovejdali pravljice na Gorenjom Seniki. Marcijuša smo nadaljevali v Števanovci, gé so Metka Sranka, Vesna Radovanovič, Ana Sušec iz knjižnice Murska Sobota pa Marija Svetec iz Porabja pripovedjali pravljice za obiskovalce. V okviru tega sta nam Klaudija Sedar pa Mihály Ropoš nutpokazala monografijo z naslovom *Porabje na starih slikah*. Spoznavali smo svejt s Srečkom Kalamarjem, ki je nam nej samo tapravo, liki s kejpami ilustriro svojo potovanje v Lykie, provinco Turčije. Na Verici-Ritkarovcih smo si poglednili slovenski film z naslovom Traktor, lju-bezen in rock'n'rol. Tudi letos smo ponüdili različne koncerte za obiskovalce: velikonočni koncert v sodelovanju PZ Maranata iz Nuskove v Števanovci, meseca aprila sta nas razveselila priznani slovenski pesnik Feri Lainšček in glasbenica Ditka s svojim programom »uglasbene poezije«, v okviru Porabskega dneva je nastopila skupina Orlek, avgusta se je nutpokazala skupina D-dur v Sakalovci, konca leta smo imeli narečno glasbo in recital o Müjri z naslovom *Med Müjrof in Rabof* - v sodelovanju z Moirissimo quartetom in pisateljem Tinetom Mlinaričem, decembra pa smo leko poslušali adventno-

-božične pesmi od moškega kvinteta Aeternum.

Meseca maja je na srečanju ljudskih pevcev in godcev »Odkec si, lubica?« gorstaupilo 5 skupin iz Slovenije, Ljudski

Varaši. Te den je minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc v Slovenskem domu prejkdau knjižnico. Na festivalu so gorstaupile skupine iz Slovenije (AFS

pevci z Gorenjoga Senika pa Sombotelske spominčice. Poleti smo se srečali Porabski Slovenci v okviru Porabskega dneva z II. Mednarodnim festivalom plesa LIPAFEST v

France Marolt), Romunije pa z Vogrskoga. Avgusta smo šestnajsto paut organizirali mednarodno likovno kolonijo v Slovenskem domu, gé je ustvarjalo 9 umetnikov iz

LETA NA SLOVENSKI ZVEZI

štiri rosagov. Geseni na Gorenjom Seniki smo organizirali zborovski koncert z naslovom Jesenski pozdrav. Na koncerti so gorstaupili moški pa ženski pevski zbor Vidovo iz Šentvida

keje. Tudi leta 2017 so nas gorpoiskali politiki, visoki gostje z Vogrskoga pa iz Slovenije.

Šege

Šege so povezane z lidami pa

Fašenek pa Lenka s fudašom vred gorziskala več družin v Porabju pa plesala za kusto repo pa za dugi len. Geseni smo s tamkajšnjim društvom peto paut vküper organizirali Vrajžo paut v Andovci, na šetro so tudi letos dosta najgiri bili. Na nočnem pohodu so se leko srečali z liki ljudskege verovanja. Decembra je porabske malčke gorpoisko Miklauš, komu so mlajši lejpe nute spejali. Miklauš je za darilo prineso s sebov eno božično predstavo z naslovom Rudolf in praznične kremšnite. V mrzlem mejsecu decembru je drugo paut zaživeu Slovenski dom v Varaši. Dvorišče so napunili domanji obrtniki s svojimi izdelki, mlajši so medene figice krasili, s slame so si napravili božične okrase, nut smo pokazali žive jaslice, gé so moški člani pevskega zbora z Gorenjoga Senika sodelovali kak kralji pa pastirji. Na kulturnem programu sta adventne pa božične nute spejvala otroški pevski zborček DOŠ Števanovci pa moški kvintet Aeternum.

Programi za mlajše pa mlade

Mlajši se radi včijo, so batrivni, vse je briga, ka je kauli njih, zatok se pa moramo z njimi pravočasno začniti včiti. S KRAVO CIFRO NA KMETIJO, s tem sloganom smo začnili izvedbo 5 delavnic za vse porabske malčke (80 otrok) na Vzorčni kmetiji pa v Hiši jabolk na Gorenjom Seniki. Spoznavali smo se z nauvmi slovenskimi izrazi in z okaulico, gé živimo. Po skupinaj naslednje teme smo meli: delo na vrtu (sejali pa sadili smo paradajsovo flanco, poimenovali zelišča, živali), delo na travniku (grabljanje, košnja, lovljenje metuljev, prikaz vseh orodij), delo v sadovnjaku (prešanje jabolčnega soka, poimenovnje sadja in dreves). Tau sta srokovno vodili vzgojiteljici asistentki iz Slovenije

Andreja Serdt Maučec pa Romana Trafela. Vzogiteljicama bi se radi zahvalili za kvaliteto pa marljivno delo. Razvojna agencija Slovenska krjina pa je vodila vse gastronomske delavnice, gé so se mlajši leko navčili pripraviti vsefale namaze, sladice, solate pa pogače. Hvala tudi RA Slovenska krajina za požrtvovalno delo. Na konci novembra smo napravili razstavo, gé smo nutpokazali starišom, ka so njigvi mlajši napravili, pa tudi na fotografijaj so si leko poglednili. Porabski osnovnošolci so letos leko šli na 11. jezikovne počitnice v Fieso v organizaciji Zavoda RS za šolstvo, OE Murska Sobota.

Mladi športniki iz Slovenke vesi so letos spet sodelovali na 41. Srečanju mladih slovenskih športnikov iz obmejnih dežel v Celju. Na tradicionalnem srečanju »Dobrodošli doma« na športnem področju je sodelovalo ŠD Sreberni bregj Gornji Senik.

Sodelovanje

Važno je za našo organizacijo, ka aj kulturne programe organiziramo tudi po porabski vasnicaj pa pri slovenski društvaj zvün Porabja. Letos smo z naslednjimi društvami vküper organizirali prireditve: Društvo za vas Verica-Ritkarovci, Slovensko društvo v Budimpešti, Slovensko društvo Avgust Pavel v Szombathelyu, Društvo porabskih slovenskih upokojencev, PKTD Andovci. Zvün toga sodelujemo z drugo krovno organizacijo na Vogrskom, z Državno slovensko samoupravo, z Generalnim konzulatom RS v Varaši pa z zagovornico Slovencev v madžarskem Parlamentu. Od leta 2016 naprej tudi na cerkvenem področju pomagamo gordržati slovensko cerveno petje v Števanovci pa na Gorenjom Seniki.

Štipendije

Slovenska zveza je tudi v leti

2017 nadaljevala podelitev štipendij »Rozmarin« za mlade, aktivne člane kulturni skupin Zveze. Štipendijo so dobili: Szilárd Gyécsek, I. in II. polletje (MePZ Avgust Pavel ZSM Gornji Senik), Benjamin Sukič I. polletje, Bettina Bajzek II. polletje (FS ZSM Gornji Senik) pa Martin Štajer I. polletje, Reka Kovač II. polletje (FS ZSM Sakalovci).

Nagrade

Meseca marca je Karel Holec, fotoriporter časopisa Porabje, prejkvzeo Pavlovo spominsko plaketo Skupščine Železne županije za ohranjanje in negovanje vrednot porabske slovenske kulture. Plaketo je dobio na predlog Slovenske zveze. Na Porabskem dnevu smo tudi letos podelili nagrade, priznanje tistim lidam, steri so si tau zaslužili s svojim delom. Priznanje Slovenske zveze »Za Porabje« so dobili Laci Bajzek, Iluš Dončec pa Feri Gerič (Slovenija).

V letu 2017 smo imeli dosta nauvi pa pestri programov kak za maljše tak za starejše. Gvüšni smo, če koga zanima slovenka kultura, si je leko vsakši kaj za sebe najšo. Zato, ka smo leko vse te programe uresničili, bi se radi zahvalili Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstu in po svetu, Ministrstvu za človeške vire pa Javnemu skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

Za duge zimske večere Vam letos Slovenska zveza pošilja za božični knjižni dar knjigo Milana Vincetiča: Luna na mejseci pa Porabski kalendar 2018.

Ko prižgejo božične se luči, vsak v srcu si nekaj zaželi. Naj božič bo prijazen, naj bodo prijazni v njem ljudje, naj misli bodo iskrene in veselo bo srce.

Vam želijo sodelavci Slovenske zveze pa novin Porabje! (Sestavila: Gyöngyi Bajzek)

pri Stični, kam seniški zbor že več kak 40 lejt odi, pa domanji MePZ Avgust Pavel.

Letos smo vseküper meli 7 razstav v Slovenskem domu, gé so umetniki nutpokazali svoje

naravo, so del kulturne dediščine narodov. Šege erbamo ali prejk vzememo od enoga-drugoga, zatok pa se moramo poskrbeti, ne da bi prišle v pozabo. Na fašenski torek sta

Marija Ščap iz Törnišča

»Za božič govenska župa nikdar ne sme faliti«

»Ges božič čakam tak kak že od nekaj, bole po doma- nje, po starinsko in skrom- no. Nejsam spadnola pod potrošniško mrzlico, ka bi po bautaj odila in darila kúpüvala, ges rajši svoje domače obdarim s keksami in drugimi dobrautami, stere sama spečem,« pravi Marija Ščap iz Törnišča in cudja: »V našom rami pauleg naja z maužom žive ške mlajši sin in njegova družina, starejši sin, steri ma tudi svojo družino, pa žive indri, vküper z mojo materjo in očom. Mi na sveti večer nemamo tra- dicionalne večerje, kak tau zdaj eni že majo. Mi na bo- žič vküp pridemo, po tistom, ka ma vsakši svoj obed, se obiščemo. Oni pridejo k nam na kavo, na Štefanovo,

vej pa mam tudi certifikat« Naj pri tom raztolmačimo, ka

Marija Ščap trno rada küja pa peče

Keksi pravijo pecivu po prekmurskom, v Porabji je tau pokaraj

drügi den, pa mi demo ta, vej pa je moj oča Štefan, ka ga te malo pozdravimo.« Marija Ščap pravi, ka »za bo- žič govenska župa nikdar ne sme faliti, pa te ške kakšno pi- cekovo mesau spečemo, pau- leg toga pa naši radi majo dunajske zrezke. Nikak ne sme faliti tudi prekmurska gibanica. Tau je pri našom rami že tradicija. Gda sam ške dete bila, sva z mamom furt na sveti večer, gda sva čakali, ka ve šle k polnoč- nici, napravili gibanico. Te jo je mama na božični den zrankoma spekla. Tau mi je ostalo v spomini, kak je bilou lepau, gda sve tau de- lali. Od nje sam se navčila pripravlati gibanico še po starinsko, zdaj pa jo pripra- vlam tak, kak je predpisano,

je prekmurska gibanica kak slovenska nacionalna kulina- rična dobrotä od 2010. leta zaščitenä tudi v Evropski uni- ji. Sto jo ške odavati, se mora držati predpisanoga recepta in pri Društvi za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot pridobiti certifi- kat, pa jo te leko odavle pod tem imenom.

Mene pa je ške zanimalo, kak- šno gibanico so v Törnišči inda

sveta pekli. »Moja mama je včasi samo tak napravila, ka je dvakrat mak dala, pa ške eno plast škipkov. Te kes- nej je oreje že tudi davala, nej pa je kujdala djabok. Tis- ta gibanica je nej bila tak vi-

Kmečke ženske so v vesi aktivne, njini sto guči sam za sebe

sika, kak je zdaj ta, stera je zaščitenä. Znam, pa ne vem zakoj, ka so ške moja stara mati na prvo plast testa do- manji slivov legvar gor na-

mazali. Te se je tudi z mastjo gibanica polejvala, vej pa

smo margarine nej nüca- li,« raztolmači sogovornica, stera je prva kak je šla v pen- zijo devet let mela dopolnilno dejavnost na paverstvi. Pauleg peciva je pekla potice, pa tudi prekmursko gibanico.

»Rada pečem tudi retaše. Spaumnim se, gnauk da so naši odišli delat žetev, te sam odila v drügi razred osnovne šole, in sam s staro mamom sama ostala doma, sam joj pravla, ka ve delali škipkove retaše. Mamca so se vse za glavau primali, ka si ti nauro mlešje, vej pa znaš, kelko kvara leko napraviš, če melo pa škipke zapraviš. Ges sam vidla, kak mama tau dela, melo pa vodau in malo je tau posolila pa te zmejsela. Gda je mamca vid- la, ka sam začnila mejsiti, mi je šla pomagat. Te sva

raztegovali tes- to in napravili in spekli retaše. Mama me je pohvalila, prav- la je samo, ka morem drügič tiste robe kraj zrezati,« je ške en lejpi spomin Marije Ščap, stera že duga leta vodi Društvo kmetic Turnišča. V njega se povezüje tresti člani- c, stere so letos bile na izleti na Goričkom, z veseldjom pa so si poglednole tudi vzorčno

kmetijo na Gorenjom Seniki: »Tü pri meni doma mamom dostakrat küjarske delav- nice. Včasi povabimo tudi kakše küjare, ka se navčimo tudi nauve, sodobne recep- te, nej samo tiste indašnje, čiglij je tau tudi fontoško. K mojomi sini na paverstvo odijo vsakšo leto mlajši s šaule, pa jim te ponüdimomo domače krapce. Deca tau z veseldjom gejo in pravijo, ka tau pri njih doma ne pečejo.

Škoda, ka se v našo društvo tudi druge ženske z vesni- ce ne vključijo, vej pa se mi rejsan dosta vsega navči- mo. Tüdi mlade na žalost žmetno pridobimo,« je ške kujdala Marija Ščap, stera želej vsem bralcom novin Porabje »merne, vesele in blagoslovlje- ne božične svetke, pa srečno in uspešno nauvo leto 2018!«

Silva Eöry

Kejpi: Silva Eöry in osební arhiv Marije Ščap

JOJ, ŽE PRIŠEL JE MED NAS ...

V sredo, 6. decembra 2017, smo na DOŠ Jožefa Košiča gostili prav posebne goste. Ugibate, kdo bi to bil? Seveda, obiskal nas je sveti Miklavž s svojimi spremljevalci – s parklji. Učenci so ga

Učenci četrtega razreda pojejo pesmico svetemu Miklavžu

Tudi učenci 5. razrda so morali peti in moliti

že nestrpno pričakovali, prav tako parklji. Slednji so skupaj z Miklavžem šli od razreda do razreda in prisluhnili, kaj je po- vedal učencem. Saj vsi vemo, posebej pa še učitelji: nekateri so bili pridni, nekateri malo manj. Pa vendar ... Na koncu so vsi dobili čokoladne paketke. Kdo ve, ali bodo nasveti Miklavža kaj obveljali?

Besedilo in slike: Nino Gumilar, učitelj asistent

SREČANJE V SOMBOTELI

Slejdni program v leti pri sombotelski Slovencaj je vsikdar srečanje z lüstvom (közmeghallgatás) in Miklaušom. Te den želejmo eden drügoma blajžene božične svetke pa srečno nauvo leto tö. Na začetki programa má *Sombotelska slovenska samouprava* svoj djilejš, na šterom predsednica tapovej, kakšne programe sta samouprava in slovensko društvo organizirala letos, pa ka majo v plani za drügo leto.

V leti 2017 so meli sombotelski Slovenci 19 programov. *Sombotelske spominčice* so gorstaupile sedemkrat. Ob 15. oblejtnici slovenske iže v Škanzeni je Sombotelska slovenska samouprava vödala karto s kejpami

penzinistov tö. O vsej programamaj leko štete pa leko vidite kejpe v fotokroniki Porabskoga kalendara za

botelski Slovincov. Prvo samoupravo smo ustanovili 4. novembra 1998, slovensko društvo pa 25. januara

se kam pelali.

Guč predsednice samouprave *Marije Kozar* so poslušali člani Slovenskoga kulturnoga društva Avgust Pavel. Njini mlajši pa vnüki so zmejs malali za Miklauša. Prauti konci guča smo že čüli, kak če bi nekaj z zvoncom cingo. Predsednica je vöpoglednila na dveri, pa je vidla, ka se približuje Miklauš. Gda je nut v ižo staupto, so ga vsi veselo pozdravli: »Dober večer!« Miklauš je dojvseu na tronoš, šteroga smo dobili od Andovčanov pa je eno lejpo parpovejst pravo.

»Po pauti, kak sem prišo do vas, sem gledo, v štera aukna so mi mlajši vönalekli svoje črejvle. Gnauk samo vidim, ka na stolici

mrazi na stolici leži. Tak se ga milüvo, ka sem ma brž napuno žepke s čokoladami pa lejšnikami. S svojim toplim rdečim manglinom sem ga nutpokriu, nej ka bi se rasladiu. Gda sem vüdo, kakše üde črejvle má, sem dojzäu svoje tople šöbare, pa sem ma gorobüü. Tak sem te zdaj baus prišo k vam. Prve, kak sem tü nutskloncko, sem tanazaj pogledno, pa sem vüdo, ka se je srmak gorprebüdo. Čüdivo se je, kakšni köpenek pa čizme ma. Gda je pa v žepke segno, tam je dosta penez najšo. Že si je leko sam küpo gvant pa gesti. Zdaj se je pá tak veselo smejau, kak v mlašeči lejtaj. Ge sem pa tö veseli biu,

Sombotelski mljaši z Miklaušom

Veuki pa mali so poslušali Miklauša

leto 2018. V leti 2017 smo dobili pomauč od Občine mesta Szombathely, iz državnoga p r o r a č u n a , društvo pa od Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu pa Zveze Slovencev na Madžarskem. Vsikšoma se lepau zavalimo. 2018. leta mo svetili z našimi programi 20. oblejtnico som-

1999. 20. oblejtnico mo svetili vküper - 27. oktaubra. Samouprava vödä en prospekt s kejpami programov v preminauči 20-i lejtaj, pa dá napraviti eden film tö. 16.-17. junija mo šli na prauško v Slovenijo »v središče svetá«, v ves *Ošek* pri Novi Gorici, gde je cerkev sv. Martina. Pauleg cerkve je lipa. Domanji pravijo, ka so uni *na srejdi cejloga svetá*. Drugo leto Andovčani pridejo k nam, septembra de pá narodnostni den v Škanzeni. Za člane društva, za vsikšo držino tadale nutplača samouprava novine Porabje, pa de plačüvala bus, če mo

»Namalani« Miklauš

ka sem srmaki leko pomago.« Sombotelske mlajše je Miklauš tö obdarüvo s čokoladami. Mlajši pa so ma pokazali, ka vse so namalali. Spejvali pa pesmi so ma gučali. Z vözraščeni vred so slovenski pa madžarski tázospejvali božično pesem »Z neba je prišo«. Po tistom pa sta eden mali pa eden »veuki pojbiček« (*Rudi*

programov. Oblejtnico smo svetili vküper z Društvom porabski slovenski penzionistov - šteri so meli lani 20. oblejtnico - na Narodnostnom dnevi v Škanzeni. Slovenska samouprava in slovensko društvo sta bila glavna organizatorita letošnjoga 14. Sombotelskoga narodnostnoga dneva, na šterom sta gorstaupili skupini Sombotelske spominčice in Folklorna skupina

Krispani

venej na ulici, na mrazi nekaj spi. Paulek sem üšo, pa sem vüdo, ka toga srmaka poznam. Pred vnau gimmi lejtimi, gda je eške mali pojbiček biu, sem ma dosta cukra pa čokoladana nut v črejvle djau. Drügi zranek se je do neba čülo, kak se je smedjau od veseldja. Tau je že dugo bilau, dejte je gorzraslo. Zdaj pa kak vözrazščeni, srmak tü v decemberskom

Cser) s krpačom pofriškala vskišoga, ka aj bi drügo leto vsi zdravi bili. Šest lejt star pojbiček *Alex Cserpnyák* je lepau slovenski tapravo, kak friškajo na Gorenjom Siniki: »Zdravi bojte, friški bojte, v etom nauvom leti. Dosta kriüja, dosta vina. Düšno zveličanje pa največ«. Tau želejmo vsejm bralcom Porabja tö!

Marija Kozar

Dati lidam en falat zemlé

Za vekši tau prekmurski Slovincov - po nauvom v Kralestvi Srbov, Hrvatov ino Slovincov - je bila istina, ka so se (zvekšoga moški) že dobro navčili madžarsko rejč, štero so prva znali nūcati po kancelajaj. V nji je bilau eške pozitivno čūtenje do stare domovine svetošufefanske Vogrske, zatok so

szka krajina, štere so dale davale liberalne ideje, donk pa so bile napisane v »sztaroszlovenszkom prekmurszkom gyeziki« z »vogrszkimi pizskmi«. Senca stari cajtov je naprejprišla, grajnec so zavolo madžarskoga trūda nej gvūšne bile. Madžarske revizioniste so pomagali ništetni Prekmurci tō, v prvom redej profesor fizike *Sándor Mikola*, šteri je gučo o »vendskom narodi«, šteri je nej k Jugoslaviji valon. Vō je davo p r o p a g a n d n i meješnik *Domovina*, gda pa so té novine na nikoj prišle, so začnili leta 1922 druknivati evangeličanske novine *Düsevní list*. Poznana kniga s sličnov ideologijov tistoga

Glaven fabrikant v Prekmurji med bojnama Josip Benko se je spravlo z marov pa mesaum

bili ovaški od Slovincov z ov kraj Müre. K madžarskomi narodi pa so nej steli vsi cujslišati: samo ništetni katoličanjski pa skoro vsi evangeličanski dūhovniki, vekši tau nekdešnji škonikov, en par padarov, advokatov pa profesorov - tau se pravi, skoro cejla inteligenca pa ništetni varašanci. Vsi drūgi, prausni lidgé so ljubili svojo slovensko materno rejč pa so steli ostati Slovenci. Zavolo vsega toga je mala narodna skupina prekmurski Slovincov nej včasik pozitivno gorprijala idejo o nauvoj domovini pa vkrajtrganji od gezerolejtne Vogrske. Ništetni protestantski pastori so dale pelali idejo *Janoša Kardoša* o posebnj »staroslovenskoj« narodnosti pa ejkstra »vendsslovenskom« geziki. Leta 1922 so začnili v Markišavci vōdavati novine *Mör-*

cajta je *Vogrszki-vendiski rečnik Janoša Flisara tō*. Katoličanjski Prekmurci so znali, ka če rejsan so grajnec ovaške gratale, eške itak slišijo pod pūšpekijo v Somboteli. Njina prejdnja sta bila kanonika *Janoš Slepec* (Sobota) pa *Flórián Sztratusz* (Lendava), šteriva sta mejla pred očami v prvom redej madžarski hasek, več katoličanjski dūhovnikov pa je prejkvzelo njija ideje. V Lendavi so napravili *Neodvisno prekmursko stranko* z listom *Naše novine*, štera je bila tak prauti Slovincam, ka je stejla celau hrvaški gezik v šaule vpelati. Zmejs je največ prekmurskoga lüstva živelu žmetno, malo penez so leko dobili samo z delom kak šumaške na tihinskom. Ali pa so delali na grūntaj madžarsko čūteči velikašaj ali pri kapitalistični Židauvaj. Soboška banka

pa lendavska hranilnica sta bili v rokaj Madžarov (med drūgimi *Geze Hartnerja*), ranč tak so meli madžarske ali židauvske gazde mlini, cūglarne, tekstilna konfekcija, lendavska fabrika drženc, petanjska vretina pa štamparije. Tau je bila istina za vse advokate, padare, bautoše pa krčmaroše eške po vesnicaj tō. Ništetni madžarski zemliški gospaudge so se ranč tak gordržali v jugoslovanske cajte: na priliko grofica *Zichy* v Bōltinci ali držina *Batthyány* na Tišini. Eden sami bole bogati prekmurski Slovenec je biu hotelir ino industrialec *Josip Benko* (Benkő József), kinejši sobočki župan ino poslanec. V slovenski rokaj sta tak bila skoro samo politika ino šaulstvo. Donk pa so ništetni slovenski dūhovniki - šteri so ovak dobro razmili slovenske pa madžarske vōrnike - dostakrat pomagali madžarskim kandidatom. Škonicke ino profesori so bili že zavolo svoje službe najbolje slovenski čūteči lidgé, donk pa so jim na gausti škaudili neprijateli. Istina pa je, ka je vekši tau prekmurski Slovincov pod voditelom *Jožefom Kleklom st.* podpiro Slovensko ljudsko stranko, donk so pa nej zavūpali lidam (škonikom tō nej!), šteri so prihajali z ov kraj Müre, če so bili liberalni ali so steli penez obracati. Vōrvali so samo lidam, šteri so bili vdani Cerkvi. Zavolo žmetne gospodarske situacije so se prekmurski pavri nej dosta spravlati z narodnov politikov. Če je prausen slovenski človek prišo na priliko v Lendavo pa srečo nikšoga gospauda, je začno ž njim včasik vogrski gučati. Tau je bilau med šaularami ranč tak, če se je slovensko dejte z madžarskim pogučavalo. Zavolo narodnostni ino gospodarski zrokov je v

Prekmurji prišlo do kolonizacije. Tá so pošilali nauve lidi v prvom redej zavolo toga, ka aj bi več slovenskoga lüstva bilau v krajini. Po drūgoj strani so steli pomagati vertom po vesnicaj, gde je preveč lidi pa premalo grūnta bilau. Dosta pavrov je bilau brezi zemlé, tau so bili pribežniki z Istre pa slovenske krajine Goriška, gde se je nekda bila divdja prva svetovna bojna, po njej pa je Primorsko prejkvzela Italija. Od leta 1921 so začnile grtūvati kolonije kauli Lenda-

obdelovalne zemlé, od štere edno tretjino je prejkmelo 12 tihinski držin. Ka aj bi prausno lüstvo prišlo do grūnta, so vōspelali agrarno reformo. Nej se je cejlak posrečila, donk je na pau fevdalna situacija gratala kapitalistična, na nauvi (mali pa srejdnji) gazdijaj se je začno nauvi žitek. Nekdešnji lapci ino delavci so gratali verti, tak so se leko preživlali. Vekši mér je tō grato, radikalno lüstvo brezi grūnta je nej revolucijo napravilo. Istina pa je, ka je agrarna

Novine »Mörsszka krajina« so prinašale madžarska pa prekmurska pisanja z vogrskimi literami

ve: Petišovci Marof, Benica, Mostje, Pince Marof, Gaberje, Žitkovci, Dolga vas ptt. Primorski slovenski kolonisti so žmetno živelu v krajini, gde je že ovak tō kralūvalo veuko srmastvo. Zvūn toga, ka so nej meli nika, so na nji domanji grdau gledali, ka prej škejo tisto malo od nji vkraj vzeti, ka majo. Domanji Madžari pa so čūtili, ka kolonisti žalijo njino narodno čūtenje. Situacija kolonistov je ostala gnaka do konca prve, kraleske Jugoslavije. Med drūgov svetovnov bojnov so Madžari internerali vse koloniste Goričane ino Istrane, zvekšoga v lager pri Sárvári. Tam je je dosta mrlau tō. Šteri so preživeli, so se leko po konci bojne povrnavli na svoje nekdešnje domaue. Od cejloga Prekmurja je bilau več kot 70 procentov

reforma dala premale grūntepa eške tau za penezepa eške tak je ostalo preveč lūdi za tak malo krajino. Nej ka bi reformo dokončali po priklūčtvi, je do nje prišlo eške samo leta 1931, po začetki veuke gospodarske krize. Zemlau so dobili zvekšoga v ravenskom tali krajine, gde so grūnte meli veuki zemliški gospaudge. Na Goričkom so leko velikaši dale držali gauščo, zavolo toga pa je mali paver skoro nika nej daubo. Nepravično je bilau tau tō, ka so madžarski srmaki v Prekmurji zavolo narodnosti nej mogli zemlé dobiti. Té vogrski pavri pa so leko aprilīša 1941 že z zastalami majūtali v Murskoj Soboti, gda se je tá povrnavla madžarska sodačija.

-dm-

Prejk Müre sem prihajo ... - 17.

Okupacija ali nazajvzetje?

Decembra 1940 sta Madžarska pa Jugoslavija v Belgradi podpisali, ka ta vökivečniva prijatelskiva rosaga. Donk so bili Madžari eške prauti trianonskomi méri, zatok so se z Nemcami pogučali, ka do njinoj sodačiji pomagali prauti Jugoslaviji. Odlaučili pa so se, ka samo te pošlejo vogrske sodake, gda do mogli skrb meti na Madžare zvün svoji grajnc, če več nede Jugoslavije.

Zrankma rano 6. apriliša 1941 so nad Prekmurjom lejtali nemški fligarge, so-

dačijo. 16. apriliša je v Mursko Soboto zmaršéro 2. kermedinski bataljon, eške tisti den so Nemci krajino prejk-dali Madžarski, samo par prekmurski vesnic je ostalo pod nemškim rajhom.

Glaven ciu nauve vogrske uprave je biu, ka v najkračjšom cajti na nikoj dejejo vse, ka je v preminauči 22 lejtaj napravo jugoslovanski rosag. Stvaurili so nauve inštucije, s služb so völičili vekši tau uradnikov pa škonikov - najbolje tiste, šteri so prišli z ov kraj Müre ali so bili prauti

so nej smeli nücati, pomagali so si s plakati sodačije. Včenjé je bilau po slovenski vesnicaj »vendsko«, po madžarski madžarsko. Mlajši so mogli pred vörami moliti »madžarski Jas vörjem«.

Juliuša 1941 so naprejspisali administrativno raztalanje nazajzakapčene »jugoslovanske« zemlé. Lendavski okraj je prišo nazaj pod Zalsko, soboški ino monoštrski okraj pa pod Železno županijo. Nauva civilna uprava je mejla fundament v situaciji na konci oktobra 1918. Mejlili so lišto 68 »dobri lidi« v soboškom okraji, šterim se leko dajo službe - lotaroška, padarska, birauvska ali šaulsko-ravnateljska.

Sodacke pa so donk ostali v krajini ino do 1. novembra 1941 na nikoj djali vsikšoga, šteri se je prauti njim postavilo. Civilna uprava je napravila vse, ka bi Prekmurje gospodarsko, družabno ino politično znauva gratalo eden tau stare domovine. Že pred začetkom nauvoga šaulskoga leta 1941/42 je vnaugo madžarski škonikov prišlo v Prekmurje. Za nji so organizerali tečaj domanje slovenske rejči, uni so pa domanjö lüstvo vogrski včili. Prekmurski lidgé so spoj bogaboječji, zatok so mogli nauvi škonicke vsikšo nedelo k meši titi. Pomagali so jim stari učitelji, šteri so se šaulali eške pred bojnov na Vogrskom. Skrb so pa meli na mlade škonike tö, pa jim prejkdavali »svetošterfanksko idejo«.

Gda je bilau vse tau napravleno, so začnili vögnati prekmursko rejč s šaul. S starišami so dali podpisati, v šteroj rejči želejo šaulati svoje mlajše - prekmurski je tak vsikši znau od daumi, madžarska rejč pa je prej »operala svejt kulture pa visikoga šaulanja«.

21. maja 1941 so znauvič stvaurili *Madžarsko izob-*

razevalno društvo za Slovensko krajino (VMKE), za tri dni pa so že vödali prve novine *Muraszombat és Vidéke*. Na začetki so več pisanj meli v prekmurskoj rejči tö, prauti konci bojne pa več samo o nevarni partizanaj. Ciu društva je prej »nej biu vničiti materno rejč, liki pomagati Prekmur-

nemški III. rajh, aprila je v Murski Soboti s svojimi kameradi djilejš emo celau njilaški prejdjen *Ferenc Szálasi*. Septembra so Prekmurje vözglasili za bojno krajino, cejla politična mauč se je združila v rokej veukoga žitpana. Pripravljali so mesto za 7450 pribejžnikov iz Podkarpatja ino Erdelja.

Sovjetski spomenik so v Soboti svetešnje prejkdali par mejsecov po tistom, gda je prišla Radeča armada

Dosta sodakov je bejžalo z vzhoda Madžarske, bili so prvi znanilci Radeče armade. Za njimi so prihajali nemški sodacke pa se skrili po ništerni prekmurski šaulaj. Slejdnja numera novin *Muraszombat és Vidéke* je eške pozvala k domolübbji pa vojskovanji, depa zaman - bojna se je bližala svojoma konci.

Med 1. ino 5.

dacke pa so nutvdarili blüzi Cankove. Jugoslovanska sodačija se je nej trnok prauti postavila, razbejžala se je, zmejs pa eške porüšila mostá prejk Müre pri Petanjci pa Dokležovji. Hitlerove sodake so veselo pozdravili nemško lüstvo pri grajnci pa kulturbundovci, v Murski Soboti ino Lendavi pa lokalni velikaši.

10. apriliša so vözglasili Neodvisno državo Hrvatsko, tak je bilau konec kralavske Jugoslavije. Madžari so šli v bojno prauti južnoj sausedi. Na prejkvzeti zemljaj na söveri Jugoslavije so planerali oprvin nutvpelati sodačko upravo (katonai közigazgatás), ranč tak kak na priliko v Erdelji.

15. apriliša so Jugoslovani podpisali kapitulacijo, v Prekmurji pa so že od prvega dneva čakali madžarsko so-

Madžarom; lojalno domanje lüstvo so na méri njali. Vse slovenske napise so dojvzeli, s knjižnic pa šaul so völičili slovenske knige, nücale so se samo madžarske litere.

Vničiti so steli agrarno reformo tö: če so kakšo zemlaj vkrajvzeli v cajtaj Jugoslavije, go je nazajvzeu vogrski rosag. Tau je najbolje velalo za grünte primorski kolonistov.

Za madžarizacijo so v prvom redej vöponücali šaule ino mladinske organizacije, vej so pa té segnile v vesnice, kama so redno nej ojdli nej žandarge, nej novine. V šaulske službe so gorvzeli »vendske« Prekmurce ino Madžare, šteri so že prva tö včili. Nut so vpelali tri šaulske vöre na den za »dühovno spreobračanje« šaularov - včili so se vogrske pesmi, špile pa litere. Učbenikov

com s kem prva navčiti se madžarski gezik«. Med člani smo najšli gospaude, veuke bautoše pa majstre, depa uradnike pa škonike tö. V Lendavi so stvaurili slično društvo z motonom: »Vse za madžarsko domovino in madžarski narod!« Mlade so organizerali v predsodačko mladinsko organizacijo »Levente«.

Tistoga ipa je bilau v Prekmurji dosta veuki svetkov, najvejši na »den osloboditve« 16. apriliša. Tau zatok, ka aj bi pokazali madžarsko domolübbe ino mauč madžarske sodačije, šteroj se je moglo prekmursko lüstvo zavaliti.

Januara 1943 je prišlo do katastrofe 2. madžarske armade pri rusoškoj reki Don, zavolo toga je trpela bojna morala tö. Marca 1944 pa je cejli vogrski rosag prejkvzeu

apriljšom je Radeča armada prejkvzela Prekmurje. (Njini spomenik eške gnes najdemo na Trgi zmage v Murski Soboti.) Če rejsan so sodacke maršerali prejk krajine, so na meri njali upravo, organizerali so zvekšoga špitale v šaulaj. Že 8. apriliša pa je z Belgrada v Mursko Soboto prišla delegacija Osvobodilne fronte ino začnila stvardjati fundamentne organizacije. V Prekmurji se je začno narajati nauvi politični žitek ...

/Dragi bralci! S tema dvöma taloma serije smo prišli na konec naše duge-duge poti po pripovejstji Slovenije ino Prekmurja s Porabjom. Vüpamo, ka se leko malo nut v globki stüdenec zgodovine poglednili. Hvala vsej, šteri ste z nami držali./

-dm-

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

BARVITE DREVNINE ZA ZIMSKÉ DNI

Vrtno okrasje nas iz meseca v mesec navdušuje s svojo spreminjajočo se podobo, če je seveda ustrezno načrtovana. Vselej po-

rabljamo na vrtovih za osnovno strukturo. Lahko so to večja drevesa, kot recimo tisa, bor in srebrna smreka, ali pritlikavi

LEPOPLODKA spada med najzanimivejše grme zaradi plodov. Ti so lepe koralno vijolične barve z bisernim sijajem. Sadimo jo na zavetno sončno rastišče. Floristi so je jeseni zelo veseli.

nuja kaj zanimivega in privlačnega tudi pozimi. Poleg nekaterih iglastih dreves, ki poskrbijo za zeleno strukturo vrta v zimskih dneh, so izjemno zanimivi tudi drevesa in grmi z barvitimi ali nenavadno oblikovanimi vejami, zimzelenimi listi in dekorativnimi plodovi.

Grmovnice in drevesa poskrbijo za strukturo in ogrodje vrta, poleg tega pa imajo neprecenljivo okrasno vrednost. Čeprav so mnogi od pomladi do jeseni zanimivi, jih žal še pred zimo veliko ogoli; listje odpade, cvetovi se posušijo in takrat ostanejo samo prazne veje in goli spomini na pisano preteklost.

ZIMZELENI OKRAS

Zimzelene rastline upo-

rabljamo na vrtovih za osnovno strukturo. Lahko so to večja drevesa, kot recimo tisa, bor in srebrna smreka, ali pritlikavi

iglavci, kot so brini, ki dobro uspevajo na suhih peščenih tleh. Cedre in brini potrebujejo za svojo rast

SIBIRSKA SVIBA - veje so obarvane svetleče koralno rdeče

sončna rastišča, za senco pa so najprimernejši prilagojene tise, kleki in čuge. Večina pritlikavih iglavcev dobro prenaša rez, zato jih lahko sadimo tudi za žive meje, vendar je treba paziti, da ne režemo poganjkov, ki so starejši od treh let, ker si takrat rastline le stežka opomorejo.

Poleg vedno zelenih grmovnic so na voljo tudi številni zimzeleni listavci. Med klasične zimzelenčke prištevamo lovorikovec, lonicerico in pušpan, a tega zaradi škodljivcev pri sajenju opuščamo. Prav poseben grm, ki ima zanimive liste, še bolj pa plodove, je božje drevce (Ilex), ki uspeva na soncu in v polsenci. Božje drevce raste počasi, in da bi razvilo plodove, je treba saditi v skupinah tako moške kot ženske rastline. Med prekrasne rastline spadajo tudi aukuba (Aucuba japonica) in razne barvite plazeče trdoleske (Euonymus fortunei), znane po rumeni in beli listni obrobi. Pri zimzelenih grmovnicah je pomembno, da jih spomladi skrbno oblikujemo, pri pisanolistnih pa je treba tudi sproti odstranjevati vse enobarvne ali sprevržene poganjke, ker bi lahko hitro izpodrinili in prerasli veje s pisanimi listi.

RASTLINE S PLODOVI

Številne grmovnice z dekorativnimi jagodami imajo bodisi košato rast ali pa v primerjavi z drugimi grmovnicami spomladi in poleti nimajo pretirano zanimivih cvetov, zato so toliko bolj opazne pozimi. Nekaj jih bomo našteali.

BISERNIK ALI POKEC (Symphoricarpos) spada med listopadne grme z zanimivimi kot biseri okroglimi plodovi, od tod tudi ime »bisernik«. Lahko so beli, rdeči ali rožnate barve. Plodovi niso užitni, so pa zanimivi za otroke, ker lepo pokajo, od tod ime »pokec«.

TRDOLESKA (Euonymus) - poleti jo krasijo sulčasti, temnozeleni listi in majhni škrlatno zeleni cvetovi, iz katerih se

razvijejo privlačni rožnati plodovi z oranžnimi semeni, ki veljajo za izjemno lep zimski okras. Rastlina zraste do dva metra in več metrov visoko. Plodovi so strupeni za človeka, ne pa za ptice, ki jim gredo semena zelo v slast.

PLAZEČA VRBOLISTNA PANESPLJICA je primerna za škarpe

Med rastline z zanimivimi barvitimi plodovi spadajo še pahljačasta panešpljica, lepoplodka, ognjeni trn in druge. Ne smemo pa pozabiti rumeno in rdečo svi-

ob iztekajočem se letu vam želim trdno zdravje, da bi vam bilo dano z veseljem in radostjo gojiti cvetje.

NAMIG

Sadite zimzelenih in drugih grmovnic, ki jih

občudujemo pozimi in bi jih radi imeli na svojih vrtovih, si v drevesnicah temeljito oglejmo in v začetku pomladi posadimo na primerno mesto. Pred

BOŽIČNO-NOVOLETNA DEKORACIJA - nagelj, bor, molucela

bo (Cornus stolonifera in Cornus sanguinea) - zaradi barvitih rumenordečih vejic.

Vse te rastline se uporabljajo v floristiki.

Dragi ljubiteljski vrtnarji,

nakupom se odločimo, s katerimi rastlinami bi jih kombinirali ali posadili samostojno.

*Besedilo in fotografije:
Olga Varga*

Slovenska vzorčna kmetija v leti 2017

»Turizma ne moreš razvijati, če je vse zaraščeno«

»Leko povem, ka smo fejšt zadovolni, sploj na turističnom tali. Samo tü in tam se ške najde kakšna »lüknja«, gda nemamo gostov. Tau se zgodi samo te,

penezi, stere dobimo prejk projektov. V tom leti smo ob pomauči projekta Green exercise zvüna napravili eno takšo pokrito mesto za počivati. Tü si lidge leko ške kaj

jim svetujejo. Brodim, ka je tüdi tau vplivalo na tau, ka so nas gosti dobro ocenili. Na szallas.hu mamu oceno 9,8, na booking.hu pa 9,6.«

Malo več nevol majo pri RASK zavolo paverskoga tala vzorčne kmetije, vej pa tü ške delajo z zgübo. »Če maš na začetki sedem krav in dobiš sedem telet, je tou premalo penez, ka bi enomi človeki dau plačo. Tüdi naš sadovnjak je ške mladi, pauleg toga pa smo nej odvisni samo od našoga dela. Kak če bi nam Baug že dve leti enga za vije dau, vej pa nam je že drügo leto skor vse zmrznilo, ka je raslo na drevji.

Več kak 80 procentov djabok je bilou vničeni,« je raztolmačila Andreja Kovač, stera tak brodi, ka do pomalek, nej pa ške v leti 2018, prišli do toga, ka do prišli do pozitivne nule: »V štali de trbelo meti bar 15 krav, stere do letno kotile. Nekaj telet te odaš, neka pa krmiš. V leti 2017 smo tüdi ške nej daubili nikše podpore, nikše subvencije, meli pa smo že dosta inšpekci. Skor vsakši mejsec kontrolerajo, gnauk njive, drügič sadovnjak, tretjič štale. Zavolo vsega toga se moram zahvaliti Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, vej pa nam furt priskočijo na pomouč. Naša agencija ške naprej dela evropske projekte. Če bi nej meli svoj tau penez, bi nej mogli delati na investicijaj.«

Slovenska vzorčna kmetija je prinesla dosta dobrega tüdi Gorenjomi Seniki. 2011. leta, gda so začnili s svojim delom, je bilou v najvejši porabski vesnici ške dosta zaraščeno: »Gda so lidge vidli, kak smo začnili kositi in vrejđ gemati zemlau in travnike, so tüdi oni začnili kositi. Turiz-

spečejo, vej pa smo zozidali peč, natočijo vodau, pa tüdi z elektriko napunijo svoj e-bike, električni piciklin. Napravili smo tüdi otroško igrišče za mlajše, pa tüdi takše škeri smo postavili, stere leko ponücajo starejši, če se škejo malo razgibati. Mamu tüdi picikline, tüdi tiste na

gda je nej sezona. Največ mamu domanji gostov, z Madžarske, neka pa jih pride iz Slovenije in drügih sausedni rosagov. Največ jih pride tak za štiri ali pet dni, se pa najde tüdi takši, ka ostane duže, pa tüdi takši, ka ostane samo en den,« pravi vodja Razvojne

Vodja RA Slovenska krajina Andrea Kovács

Ministra Dejan Židan in Goran Žmavc sta vzorčno kmetijo obiskala, ko se je tam odvijala adventna delavnica

agencije Slovenska krajina (RASK) Andreja Kovač. Tak ona kak sodelavci se zavedajo, ka je fejšt fontoško, ka so gosti zadovolni, ka te pá pridejo nazaj k njim: »Že zdaj mamu rezervacije za drügo leto. Fontoško je, ka gostom furt ponüdimu neka nauvoga. Pri tom si najbolje pomagamo z evropskimi

elektriko, ka si jih lidge leko sposaudijo.« Andreja Kovač pravi, ka so leko veseli, ka stogi vzorčna kmetija na tak dobrom mesti, pauleg tromeje, tak ka leko goste napoutijo tüdi v Slovenijo in Avstrijo: »Leko povem, ka mam dobre sodelavce. Oni se radi pogučavajo z lidmi, radi

Murska Sobota: Vanekov večer - Ivo Daneu

ČLAN MEDNARODNEGA KOŠARKARSKEGA HRAMA SLAVNIH

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija je letošnje Vanekove večere zaključila v Pokrajinski in študijski knjižnici s predstavitvijo knjige Bojana Budje o Ivo Daneu, legendi slovenske in svetovne košarke. Pogovor je vodil Marjan Šiftar, za glasbeno popestritev pa so poskrbeli Marjan Farič, Branko Vučklič, Moira in njen sin Urh. Na Vanekov večer je prišel tudi prvi slovenski predsednik Milan Kučan, nekdanj tudi predsednik Košarkarske zveze Slovenije in za kratek čas tudi Vlado in Milan Kreslin.

Novinar Bojan Budja je ob košarkarjevi osemdesetletnici napisal knjigo Ivo med 10 in 13, kar sta številki, ki ju je nosil Ivo Daneu, ki je od leta 1956 do 1970 odigral kar 209 mednarodnih tekem. Tedanja jugoslovanska ekipa je osvojila leta 1979 na svetovnem porvenstvu v Ljubljani zlato medaljo in dve leti prej srebrno na olimpijskih igrah v Mehiki. Iva Deneua so sprejeli tudi v Mednarodno košarkarsko hišo slavnih.

Pogovor je razkril, da Ivo Daneu ni bil samo izvrsten športnik, marveč je tudi prijeten pripovedovalec o sebi, še bolj pa o sodelovanju košarkarske reprezentance na vseh koncih sveta, celo v Pekingu na Kitajskem. Ne hvali se z uspehi, čeprav so izjemni, raje govori o odličnih odnosih med člani reprezentance, potovanjih in peripetijah na njih.

Na obisku v Prekmurju se je Ivo Daneu s prijatelji najprej ustaval na Petanjcih, kjer si je ogledal Vrt spominov in tovarštva, V Murski Soboti pa se je pogovarjal z učenci I. osnovne šole.

Zadnji Vanekov večer je bil 124. dogodek, ki ga je letos pripravila Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, ki že snuje prireditve v letu 2018.

Tekst in foto: E. Ružič

ma ne moreš razvijati, če je vse zaraščeno. Leko povem, ka mi ne delamo za sebe, mi delamo za naše lüstvo. Zdaj pripravlamu projekt, s pomočjauw stero ga bi radi najšli bar deset domanji lidi, steri bi ponüjali doma pridelano in predelno gesti. Tej lidge, steri do se mogli registrerati, do leko te v našoj malojbauti odavali svoje pridelke in izdelke. Že zdaj, gda

naši gosti koštavajo doma pripauvano marmelado ali pa krüj, bi vse tau radi küpili, pa ške ne morejo, zatau ka ške nemamo registreranih proizvajalcov.«

V 2017. leti je RASK na vzorčni kmetiji pripravila dosta zanimivih delavnic in drügih prireditve, tak za mlajše kak tüdi starejše. Vse tau, pa mogauče ške kaj več, do pripravili tüdi v leti 2018.

Silva Eöry

Malo špajnsni, malo flajnsni – depa dosta vrejdni

»Dosta smo brodili od toga, kakšo ime aj damo svojoj nauvoj skupini. Ge sem si želejla, ka aj bi bilau povezano s porabskimi korenjami pa domanjov rečjauv. Eden den mi je na pamet prišlo, ka geste edna rejč 'špajnsni' pa kak liki bi bila edna drüga rejč 'flajnsni'. Vö sem opitala, ka djenau znamenüjeta pa pitala drüge člane skupine, če se jim vüditä. Gor smo prišli, ka je ranč tak: malo smo špajnsni, depa flajnsni tö.« Tau nam je pripovejda mlada Porabska Slovenka z Budimpešte Dragica Gašpar, štera igra kitaro v ansambli Špajnsni-flajnsni muzikanti. Nauva skupina je oprvin gorstaupila 24. novembra v varaškem Slovenskom domi, prva kak liki so oprli razstavo letošnje mednarodne likovne kolonije. »Prvo glasbeno skupino sem stvauro lani, z imenom 'Veseli goslarge'. Tisto so bili mlajši, šteri so se brigali za slovensko kulturo pa muziko. Igrali so zvekšoga Avsenikove naute,« nam je začno pripovedjati voditel nauve skupine Peter Kondor, šteri je ovak predsednik Slovenske narodnostne samouprave v XI. okrožji Budimpešte pa član Državne slovenske samouprave. »Tau je zdaj drüga skupina. Moj ciu je biu, ka bi vküperprišli mladi Slovenci s porabskimi korenjami, šteri živemo v Budimpešti, vejmo igrati na kakši instrument ali radi spejvamo. Djenau tak se mi je nej prišikalo, donk pa gnes igramo porabske ljudske pesmi. Repertoar mamö od Lacina Korpiča, šteri nam dosta pomaga,« je pripovejdo Peter, šteri na trpejto igra. »Probe mamö gnauk na keden pri meni doma, pevko pa mamö iz Györa, s šterov probamö vsikši mejsec gnauk,« je cujda voditel skupine. »Vsi v ansambli so pravli,

ka ne dajo valati, ka sem se leko tak navčila slovenski spejvati,« se je smejala pesmarka Gyöngyi Nagy, štera je Madžarka. »Gezik mi je biu simpatičen pa léki. Bole kak angleški, s šterim sem se dosta mantrala. Vidi se mi ta

tradicijo. Vidi se mi znamenje od pesmi tö: zvekšoga so melanholične, depa gestejo vesele tö. Donk pa se vse končajo s hepi-endom.«

V skupini najdemo eške edno Madžarko, štera igra na saksofon – tau je prava rejdkost na

se mi vidi slovenska muzika zatok, ka je večglasna. Ta večglasnost pa je ovaška od ljudske glasbe drügi narodov – Nemcov ali Rusov. Edna harmonija stogi za drügov, tau je najlepše v slovenski pesmaj,« je skončala

glasbena leranca Judit.

V petčlanskem ansambli najdemo eške edno mlado žensko z veukimi fudami. Erzsébet Kondor – ovak podpredsednica Slovenske narodnostne samouprave v XI. okrožji – se je včila igrati od mlašeči lejt. »Oprvin sem igrala na gos-

odeberémo takše naute, štere ležej zaigramo. Na tau smo tö skrb meli, aj baudejo takše pesmi, štere poznamo. Dvej madžarski članici pa sta se brž cujnavčili,« pripovejda kitaristka Dragica, štera je nekda na kitaro klasično muziko igrala. Zdaj se je mogla navčiti ovaški stil. »Na začetki mi je bilau žmetno, k sreči pa mi je pomagö Laci Korpič. Njema se leko zavalim v svojom imeni pa v imeni skupine, vej je pa dosta pomagö pri pripravaj. Držö je za nas individualne pa skupinske probe. Vsikdar nas je usmerjo, dau tanače pa ideje, kak bi leko eške baukši gratali,« je od svojoga mentora tapravla mlada kitaristka pa cujda: »Pripravlamö se že od lanjskoga decembra, če rejsan samo v glavej, te smo začnili brodi-ti o skupini. Prve probe pa smo meli eške samo majuša, do tistoga smo nej najšli cajta. Te sem pravla, zdaj pa dojde, trbej si je vzeti čas. Začnili smo se intenzivno pripravlati, od tistoga mau mamö – bar mi Peštarge – gnauk ali celau dvakrat na keden vaje.«

Tau pa je samo začetek, iščejo se nauvi člani, smo zvödali od voditela skupine Petra Kondora. »Vü pam, ka mladi Slovenci dobijo volau, ka bi igrali. Mi tö mamö eške en par oprejti pozicij: nücali bi basista pa klarinetista, lekar eške ednoga pevca. Vü pam, ka dobijo volau.« Če je štoj čüu igrati Špajnsne-flajnsne muzikante v Monoštri, je leko brodo, ka so se povrnauili zlati časi Korpičove bande – z ženskim glasom. Najbole važno pa je tau, ka so se mladi Slovenci (z Budimpešte!) podali za tau, ka goraldüjajo dosta svojoga slobaudnoga časa, ka bi gordržali porabsko slovensko pe-smarsko tradicijo. Za veselje nji sami – pa vsej nas.

-dm-

Judit Farkas, Peter Kondor, Gyöngyi Nagy, Erzsébet Kondor in Dragica Gašpar – pozvali so je na Srečanje porabski Slovincov v leti 2018

rejč,« je cujda pevka, štera nosi dejte pod srcom. »Sprto-

Vogrskom. Judit Farkas pravi, ka je rada med Slovenca-

li, te pa eške na klavir, sledik pa na orgole. Brat Peter je začno igrati na harmoniko, meni pa se je tau sploj povidlo. Doma sem naprej vzela fude, sledik pa sem se v glasbenoj šauli včila šest lejt na tau škér igrati. Zavolo slüžbe pa včenjá sem mogla na žalost enjati,« smo zvödali pripovejst od Erzi. Vsikdar pa leko pride nauvi začetek, pravi. »Dvej leti nazaj je brat napravo ansambel Veseli goslarge, gde so nej meli goslara, ka bi igro na bas harmoniko. Ge sem se navčila tiste pesmi. Zdaj, gda smo se odlaučili, ka mo vküper igrali, sem pá nazaj v roké vzela fude.« S pomočjauv repertoara od Lacina Korpiča igra zdaj harmonikarka že več kak dvajsti porabski pesmi. Skupina Špajnsni-flajnsni muzikanti je tistoga november-skoga večera mejla pet kompletne porabski ljudski pesmi na kitaro, trpejto, saksofon, harmoniko pa glas. Pripravljajo pa eške več. »Odlaučili smo se, ka za prvi nastop

Goslarge z Budimpešte so se dosta trüdili s včenjaum pesmi

leti sem bila na ednoj internetnoj strani za ansamble, tam me je najšo Peter. Ge spejvam stare šlagere pa operete, Petri pa se je povüdo mojglas. Prejk mi je poslo en par slovenski pesmi, meni pa se je povidla njina atmosfera. Poslüšala sem igranje Korpičove bande, gda je fudaš sam spejvo brezi žensek. Tak so mi melodija pa reči brž v vüja prišli,« je raztomčila Gyöngyi Nagy pa skončala: »Rada sem, ka gordržimo

mi. »Ž njimi sem mejla duplansko veseldje. Kak prvo, dobila sem eden ansambel, šteroga člane leko včim na harmoniko igrati. Tistoga ipa pa so zvödali, ka ge igram na saksofon tö, pa je prišla drüga radost, vzeli so me v nauvo skupino. Tü leko igram tau lejpo, žalostno-veselo muziko,« je pripovejda slovenska saksofonistka, štera je na té instrument začnili igrati eške te, gda smo ga komaj najšli v našom rosagi. »Kak goslarki

RTV SLO

**SPORED SLOVENSkih
TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV**
**OD 22. DECEMBRA
DO 28. DECEMBRA**
PETEK, 22.12.2017, I. spored TVS

6.05 Kultura, 6.10 Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Ugriznimo znanost: Nevarno sedenje, oddaja o znanosti, 12.25 Čokoladne sanje, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil: dr. Jože Krašovec, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.15 Pujsa Pepa: Božičkov obisk, risanka, 18.25 Sladkanje z Rachel Allen: Božič, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Malteški sokol, ameriški film, 0.35 Profil: dr. Jože Krašovec, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

PETEK, 22.12.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 9.15 Sledi: Zdenka Serajnik (1911-2003), dokumentarna oddaja TV Maribor, 9.55 Hišica v preriji (VII.): Ločitev v Walnut Grovu, ameriška nadaljevanka, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 13.25 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 15.00 Odbojka - pokal Slovenije, finale (Ž), 17.00 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 18.50 Otroški program: Op! 20.00 Alpski magazin, 20.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 21.50 Derren Brown: Veliki rop umetnine, 23.05 Polnočni klub, 0.20 Popšop, 0.55 Glasbeni spoti, 2.00 Smučanje prostega sloga - svetovni pokal: smučarski kros, 3.25 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

SOBOTA, 23.12.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 11.20 Sladkanje z Rachel Allen: Božič, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.15 Ambienti, 15.05 Primer Galilej - znanost in vera, avstrijska dokumentarna oddaja, 16.08 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Marjan Ogorevc, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Mestne promenade: Ptuj, dokumentarna serija, 17.50 Taksi, kviz z Jožetom, 18.05 Sladko življenje z Rachel Allen: Praznične dobrote, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimer: Sinjedolska cvetlica, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.15 Prevara (III.), ameriška nadaljevanka, 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.40 Mračna dolina, avstrijsko-nemški film, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SOBOTA, 23.12.2017, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Dober dan, 10.15 Sladkanje z Rachel Allen: Retro sladice, 10.40 Čarokuhinja pri atu: Indijska kuhinja, 11.10 Na lepše, 11.50 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.00 Nocoj v Palladiumu, 14.05 Čudovito življenje, ameriški film, 16.15 Magazin Fifa - Pot v Rusijo, oddaja o nogometu, 16.55 Odbojka - pokal Slovenije, finale (M), 19.05 Mulčki: Božič že trka na vrata, risanka, 19.15 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.30 Osvežilna fronta: Videospot, oddaja za mladostnike, 20.05 Bruce Springsteen o sebi, britanski dokumentarni film, 21.20 Zvezdana, 22.05 Božič s Kylie, koncert iz Royal Albert Halla, 23.40 10 let Ritma mladosti: Siddharta in Big Foot Mama, 0.15 Glasbeni spoti, 1.15 Odbojka - pokal Slovenije, finale (M), 3.20 Zabavni kanal, 5.55 Glasbeni spoti

NEDELJA, 24.12.2017, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.25 Odrvatne rime: Prvi del, risani film, 9.55 Govoreči Tom in prijatelji: Kdo je prekinil Angelco?, risanka, 10.05 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.35 Muzej jaslic na Brezjah, 10.50 Prislunimo tišini, izobraževalna oddaja, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Božični običaj, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Prifarska desетка, jubilejni koncert Prifarskih muzikantov s prijatelji, 15.10 Nika, mladinski film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Božič, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.05 Kraguljički, kanadski film, 21.30 Avseniik s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, 22.55 Nazaj k nedolžnosti, dokumentarni film, 23.45 Polnočnica, prenos iz Ljubljane, 0.40 Božične pesmi v Plečnikovi cerkvi, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik,

Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal
NEDELJA, 24.12.2017, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip, 7.15 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 8.10 Mestne promenade: Ptuj, dokumentarna serija, 8.50 Glasbena matineja, 10.20 Čokoladne sanje, slovenska nadaljevanka, 12.35 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 13.45 Božičkov vajenec in čarobna snežinka, celovečerni otroški animirani film, 15.20 Ambienti, 16.00 André Rieu - božični koncert v Londonu, 17.30 Hišica v preriji (VII.): Dragi Albert, pogrešala te bom, ameriška nadaljevanka, 18.20 New neighbours - Novi sosedje: Tako Bog hoče, dokumentarna oddaja, 18.50 Pater Allesandro, glas iz Assisija, glasbeno-dokumentarna oddaja, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Mojstrovine Chauvetove jame, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Vatikanski zakladi, francoska dokumentarna oddaja, 22.45 Prijatelja, koprodukcijski film, 0.25 Vikend paket, 1.40 Glasbeni spoti, 2.40 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 25.12.2017, I. spored TVS

5.30 Utrip, 5.45 Zrcalo tedna, 6.00 Božični koncert Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana, 6.40 Božična pravljica, glasb. igrana oddaja, 7.00 Dobro jutro, izbor, 9.00 Matija Vertovec, veliki um slovenskega naroda, dok. film, 10.00 Evangeličansko božično bogoslužje, prenos iz Murske Sobote, 11.00 Kaj govoriš? = So vakeres? 11.20 Sladko življenje z Rachel Allen Praznične dobrote, 11.55 Urbi et orbi: Papeževa božična poslanica, 12.25 Božič v Plečnikovi cerkvi, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Sveto in svet: Naš glasbeni božič, 14.15 Muzej jaslic na Brezjah, 14.30 Fircbologi, 15.00 Božična pot domov, kanadski film, 16.25 Profil: Milena Lipovšek, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Mulčki, risanka, 17.30 V svojem ritmu: A cappella, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk, 18.10 Lili in Čarni zaliv, risanka, 18.15 Pujsa Pepa, risanka, 18.20 Koyaa - Zmrzljivi šal, risanka, 18.25 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Božič, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Decembrska nevesta, kanadski film, 21.30 Marija Terezija - cesarica in mati, koprodukcijska igrano-dok. oddaja, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Glasbeni večer, 23.35 Profil: Milena Lipovšek, 0.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.25 Dnevnik, 0.55 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 1.20 Info-kanal

PONEDELJEK, 25.12.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.00 Loti in skrivnost mesečevega kamna, estonski film, 11.15 Hišica v preriji (VII.): Dragi Albert, pogrešala te bom, ameriška nadaljevanka, 12.10 Američanke, dokumentarni film, 13.00 Princ na belem konju, družinski film, 14.40 Ljudje in zemlja, 15.30 Veliki božični koncert Gimnazije Kranj, 17.25 Hišica v preriji (VII.): Sorodnika, ameriška nadaljevanka, 18.20 Pater Allesandro, glas iz Assisija, glasbeno-dokumentarna oddaja, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.05 Božični koncert Simfonikov RTV z Eroiko, 21.20 Umori na podeželju (XIX.): Po sledeh preteklosti, britanska nanizanka, 23.00 Led in nebo, francoski dokumentarni film, 0.25 Glasbeni spoti, 1.30 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 26.12.2017, I. spored TVS

6.10 Dnevnikov izbor, 7.00 Dobro jutro, izbor, 9.00 Življenje v vrtljak, posnetek gala koncerta ob 70-letnici Jureta Robežnika, 10.55 Pogled na Križana iz Kopra in Pirana, 11.15 Obzorja duha: Božični običaj, 11.55 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Božič, 12.25 Čokoladne sanje, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Doktor Živago, koprodukcijski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Minka: Božič, risanka, 18.05 Piknik s torto: Navihanec Roni, risanka, 18.10 Niko: Umij si zobe, risanka, 18.15 Koyaa - Plešče nogavice, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Vaje v objemu, slovenski TV-film, 21.35 Tu je paradižl!, dokumentarni film, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Pričevalci: Jože Košorok, dokumentarna oddaja, 1.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.50 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.45 Info-kanal

TOREK, 26.12.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.35 Village Folk - Ljudje podeželja: Partnerska kmetija Razborc, dokumentarna serija, 10.00 Sladkanje z Rachel Allen: Retro sladice 10.40 Hišica v preriji (VII.): Sorodnika, ameriška nadaljevanka, 11.45 Državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti, 12.45 Dosje: Slovenski plebiscit, 13.50 New neighbours - Novi sosedje, dokumentarna oddaja, 14.20 Potepanja - Barangolások: Kót / Kot, oddaja TV Lendava, 15.00 P. I. Čajkovski - Y. Vamos: Hrestač

- Božična zgodba, balet SNG opera in balet Ljubljana, 16.40 Hišica v prerijameriška nadaljevanka, 17.30 Mladi levi: polnost časa, dokumentarni film, 19.00 Iz popotne torbe: Božični čas, poučna oddaja za otroke, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Narava - nova zlata jama, francoski dokumentarni film, 21.00 Mariko Hatlak & FUNtango in Izток Mlakar, 21.30 Umori na podeželju (XIX.): Prekletstvo devete simfonije, britanska nanizanka, 23.10 Sedmi pečat, švedski film, 0.45 Nocoj v Palladiumu, 1.30 Glasbeni spoti, 2.35 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 27.12.2017, I. spored TVS

6.10 Dnevnikov izbor, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Osmi dan, 12.25 Čokoladne sanje, slovenska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: dr. Boštjan M. Zupančič, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Potepanja - Barangolások: Csekefa / Čikečka vas, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice, kviz, 16.30 Po Sloveniji, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar je vladalo, risanka, 18.15 Koyaa - Roža, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Stekle lisice, slovenski TV-film, 21.30 Ljubezen na strehi sveta, kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Panoptikum, 23.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, Po Sloveniji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal

SREDA, 27.12.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.30 Na poti z Markom Prezljem, dokumentarna oddaja, 10.15 10 domačih, 10.45 Hišica v preriji (VII.): Vid 1. del, ameriška nadaljevanka, 11.50 Dobro jutro, 14.25 Dober dan, 15.30 Vikend paket, 17.00 Hišica v preriji (VII.): Vid 2. del, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Mulčki: Ostra zima, risanka, 19.05 Fircbologi: O božičnem čudežu, sankanju v dežju in sladkih voščilnicah, 19.30 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Ob 150-letnici valčka: En, dva, tri - Na lepi modri Donavi, avstrijski dokumentarni film, 20.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.45 César Chávez, koprodukcijski barvni film, 23.30 10 let Ritma mladosti: Siddharta in Big Foot Mama, 0.05 Glasbeni spoti, 1.10 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 28.12.2017, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.20 Čokoladne sanje, slovenska nad., 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Zgodbe Kristine Brenkove, dok. portret, 14.30 Slovenci v Italiji, 15.00 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: Mlin Korošec, 16.30 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Eko utrinki, 18.05 Zu: Zu in deževni dan, risanka, 18.15 Koyaa - Leteči zvezek, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Svet v letu 2017, 20.55 Globus, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Maksimilijan in Marija - igra moči in ljubezni, avstrijsko-nemška nad., 0.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Po Sloveniji, oddaja TV Maribor, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

ČETRTEK, 28.12.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.20 Hišica v preriji (VII.): Vid 2. del, ameriška nadaljevanka, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 12.50 Alpe-Donava-Jadran, 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 14.40 Potovanje v Ljubljano, dokumentarni feljton, 15.20 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.15 Mestne promenade: Ptuj, dokumentarna serija, 17.00 Hišica v preriji (VII.): Oleson proti Olesonu, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV: Hujšanje; gostja: Tina Sentočnik, dr. med., specialistka interne medicine in psihoterapevtka, 18.55 Ribič Pepe: Kdo je glavni, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.05 Sgt. Pepper, prelomni album Beatlov, britanska dokumentarna oddaja, 21.05 Ambienti, 21.35 Gospodar, ameriški film, 23.55 Glasbeni večer, 0.55 Glasbeni spoti, 2.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 2.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 3.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

OGLAS ZA PROSTO DELOVNO MESTO NA VELEPOSLANIŠTVU REPUBLIKE SLOVENIJE V BUDIMPEŠTI

Delovno mesto: vodja tajništva

Zahteve:

- univerzitetna ali visokošolska izobrazba
- znanje madžarskega, slovenskega in angleškega jezika
- usposobljenost za delo z računalniškimi programi, spletom in družbenimi omrežji
 - vozniški izpit B kategorije
 - zaželeno so delovne izkušnje

Pričakujemo usposobljenost za timsko delo, organiziranost, komunikativnost in ustvarjalnost.

Ponujamo vam:

- konkurenčni osebni dohodek
- zaposlitev za polni delovni čas
- zaposlitev za določen čas, 12 mesecev s 3 mesečnim poskusnim delom

Prijave:

Motivacijsko pismo v angleškem jeziku (do 250 besed) in življenjepis pošljite do vključno 19. januarja 2018 na elektronski naslov: sloembassy.budapest@gov.si

www.radiomonoster.hu

WWW.SLOVENCI.HU

RAZSTAVA MONOŠTRskega FOTOKLUBA OB KONCU LETA

Spet je veliko ljudi obiskalo razstavo monoštrskega fotokluba ob koncu leta. Andrea Bartakovič je na otvoritvi razstave med drugim izpostavila, da »fotografiranje nam daje veselje, kajti ovekoveči trenutek. Razstava bo na ogled (ob delavnikih) do sredine januarja leta 2018.

L.R.H.

ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
MAGYARORSZÁGI SZLOVÉNEK SZÖVETSÉGE

porabje.hu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB